

2024-2025 EĞİTİM VE ÖĞRETİM YILI BİTİRME ÇALIŞMASI I VE II DERSLERİ BURSA, MAYIS 2025

ÜNİVERSİTE KAMPÜSLERİNDEYER DUYGUSU ÜZERİNE BİR ÇALIŞMA BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ ÖRNEĞİ

Fatih KUZU ,Soner BABAÖĞLU ,Gamze Nazar KAYMAK ,Beyza ARSLAN ,Babanur AGABERDİYEY

Danışman : Prof.Dr.Serhat ZAMAN

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi , Coğrafya Bölümü

TÜBİTAK

BU ÇALIŞMA TÜBİTAK 2209-A ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ARAŞTIRMA PROJELERİ DESTEKLEME PROGRAMI KAPSAMINDA DESTEKLENMEYE HAK KAZANMIŞTIR.

ÖZET

"Öğrencilerin üniversite kampüsleriyle kurduğu duygusal bağları mekânsal deneyimler üzerinden inceleyen bu çalışma, Bursa Uludağ Üniversitesi Görükle Kampüsü örneğinde yer duygusu haritalaması yaparak, sürdürülebilir ve öğrenci odaklı kampüs tasarımları için önemli bir girdi sunuyor. Plutchik'in Duygu Çarkıfeleği ve mekânsal gözlemlerle desteklenen anketler aracılığıyla elde edilen veriler, kampüs kullanıcılarının duygusal deneyimlerinin mekânsal karşılığını ortaya koyarak karar alıcılara değerli öneriler sunmayı hedefliyor."

GİRİŞ

Mekân ve yer çoğu zaman birbirinin yerine ya da eş anlamı olarak kullanılmaktadır. Mekân, sınırları kesin olmayan uzam olarak düşünülürken, yer sınırları daha belli olan, yaşanan ve daha dar alandır. Bu tanıma göre her yer bir mekândır ancak mekânların hepsi bir yer değildir (Bilgili, 2016). Mekân kapsayan, yer kapsandır.Insan tabiatı gereği sıradan bir sandalyeden, bir çiçeğe ya da yaşadığı, büyüdüğü yere kadar çevresindeki birçok unsura duygusal anlamda bağ hissedebilmektedir. Bu bağlamda yer duygusu, insanların ulusal, bölgesel veya kentsel düzeyden mahalleye ya da evin kişisel ölçeğine kadar belirli ortamlarda geliştirdikleri duygusal bağları ve bağlılıkları ifade etmektedir (Foote & Azaryahu, 2009).Bu projenin çalışma sahasını Bursa Uludağ Üniversitesi Görükle Kampüsü oluşturmaktadır. Çalışma alanı olan Bursa Uludağ Üniversitesi kampüsü şehir merkezine 18 km uzaklıkta, 16.000 dönüm arazi üzerine kurulu bir alandır. Çalışma sahamız olan Görükle Yerleşkesinde 2024-2025 yılı itibariyle toplamda 57.839 öğrenci bulunmaktadır.

BULGULAR

Yaptığımız çalışma, Türkiye'de üniversite kampüslerinde "yer duygusu" üzerine gerçekleştirilen öncü araştırmalardan biri olma niteliği taşımaktadır. Bu kapsamda, Uludağ Üniversitesi Görükle Yerleşkesi'nde öğrenim gören öğrencilerle yürütülen anket çalışmaları aracılığıyla, kampüs içinde bulunan öğrencilerin duygusal durumlarına ilişkin kapsamlı veriler elde edilmesi amaçlanmıştır. Bu doğrultuda mevcut anket verileri incelendiğinde, kampüs içerisindeki yer duygusunun cinsiyet, fakülte, bölüm, sınıf, uyruk, öğrenim derecesi, kampüste aktif olunan saatler ve ikamet edilen yer gibi değişkenlere göre farklılık gösterdiği belirlenmiştir.

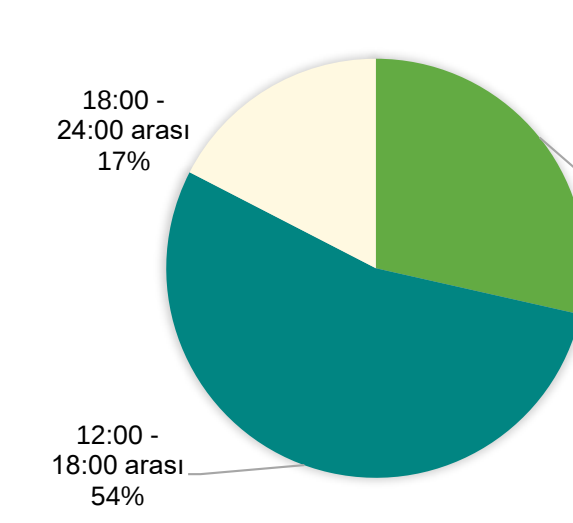
SONUÇ

Elde edilen bulgular doğrultusunda, öğrencilerin kendilerini kampüs ortamında daha güvende hissettikleri saatlerin genellikle 12:00 ile 18:00 arası olduğu tespit edilmiştir. Bu zaman diliminde neşe ve huzur gibi olumlu duyguların daha yoğun şekilde hissedildiği gözlemlenmiş, güvenlik hissi ile olumlu duygular arasında anlamlı bir ilişki olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Sosyalleşme olanaklarının fazla olduğu bu saatlerde neşe duygusu öne çıkarken, insan hareketliliğinin ve ses düzeyinin düşük oluşu huzur duygusunun da belirleyici unsurları arasında yer almıştır. Buna karşılık, akşam saatlerinde (21:00–00:00) kampüs içerisindeki güvenlik hissiyatının azaldığı, buna paralel olarak korku ve endişe gibi olumsuz duyguların arttığı belirlenmiştir. Bu durumun temel nedeni olarak, kampüste öğrenci olmayan kişilerin varlığı ile güvenlik önlemlerinin yetersizliği gösterilmektedir.

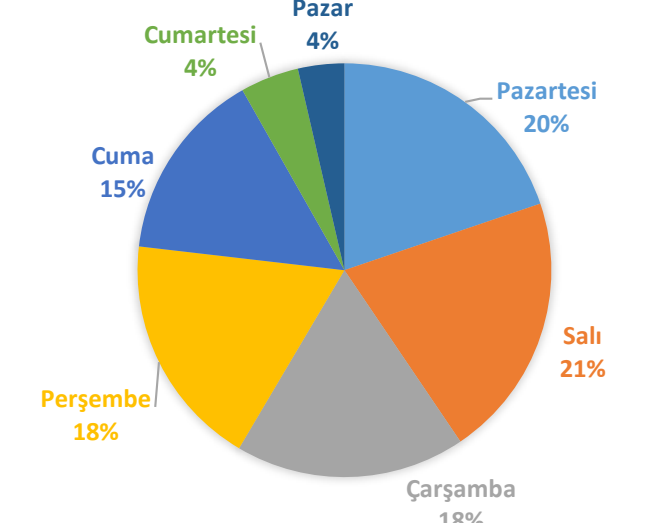
VERİ-YÖNTEM

Bu çalışma karma araştırma yöntemi kullanılarak hazırlanmıştır. Anket sorularının tespiti ve oluşturulması için ilk olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu hazırlanarak öğrencilerle derinlemesine görüşmeler yapılmıştır. Elde edilen bulgular MAXQDA yazılımı kullanılarak içerik analizleri yapılmış ve ortaya çıkan sonuçlar baz alınarak anket soruları hazırlanmıştır. ArcGIS Survey123 üzerinden oluşturulan anket formu sahada 264 öğrenciye uygulanmıştır. Elde edilen bulgular neticesinde ArcGIS Pro yazılımı ile HeatMap (ısı haritaları) oluşturularak hissedilen duyguların yoğunluk haritaları hazırlanmıştır.

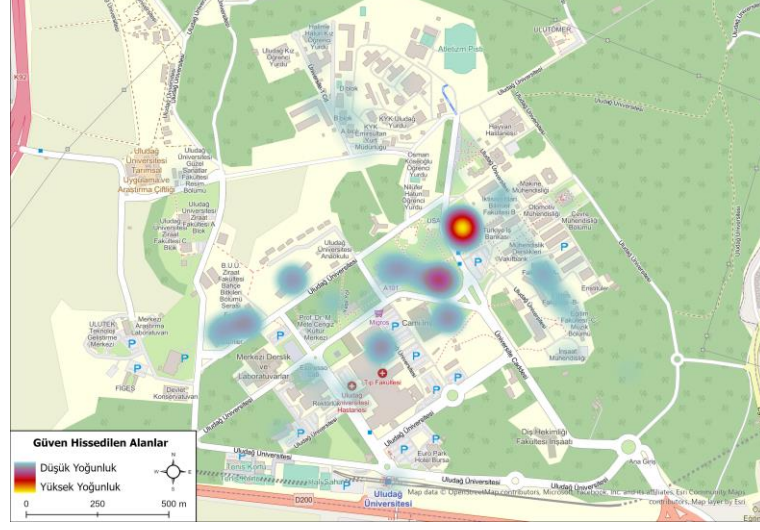
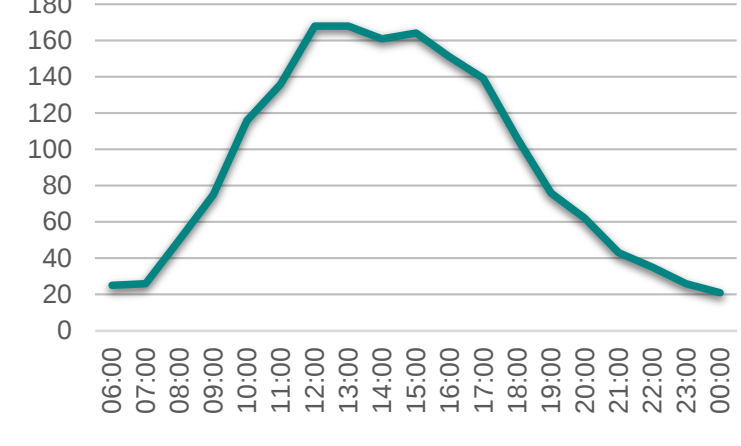
KAMPÜS İÇERİSİNDE AKTİF OLUNAN SAATLER

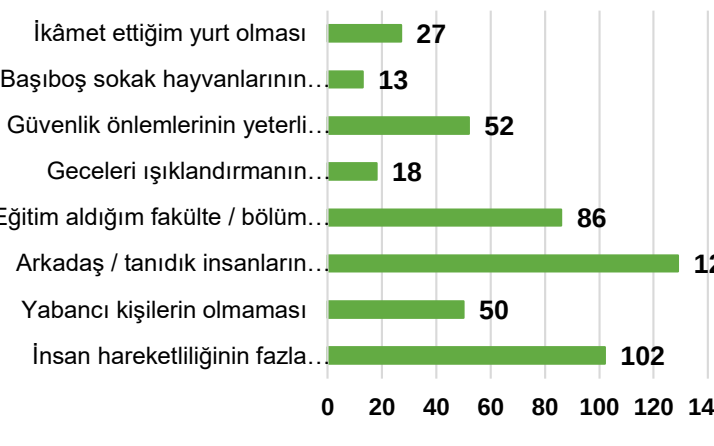
KAMPÜSTE EN FAZLA ZAMAN GEÇİRİLEN GÜNLER

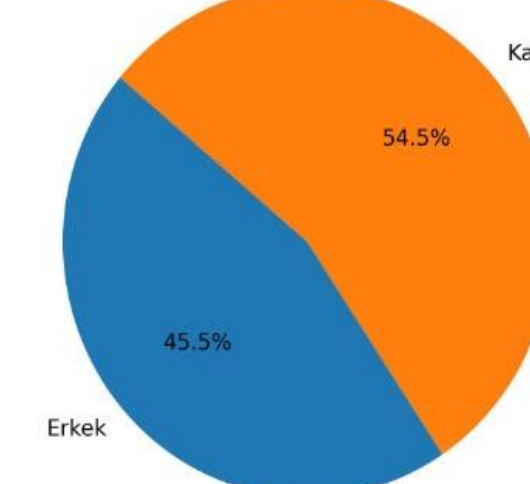
Güvende Hissedilen Saatler

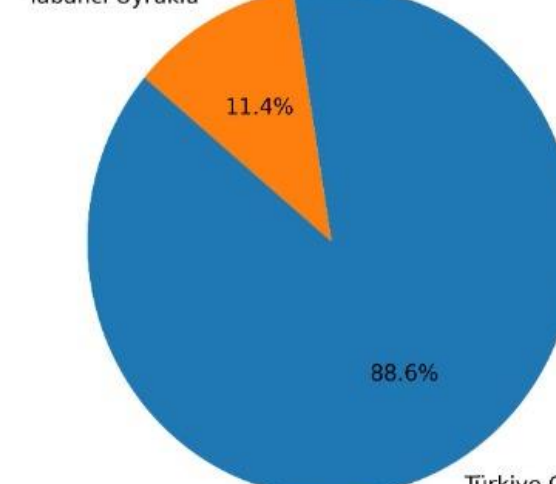
Güvende Hissetme Nedenleri

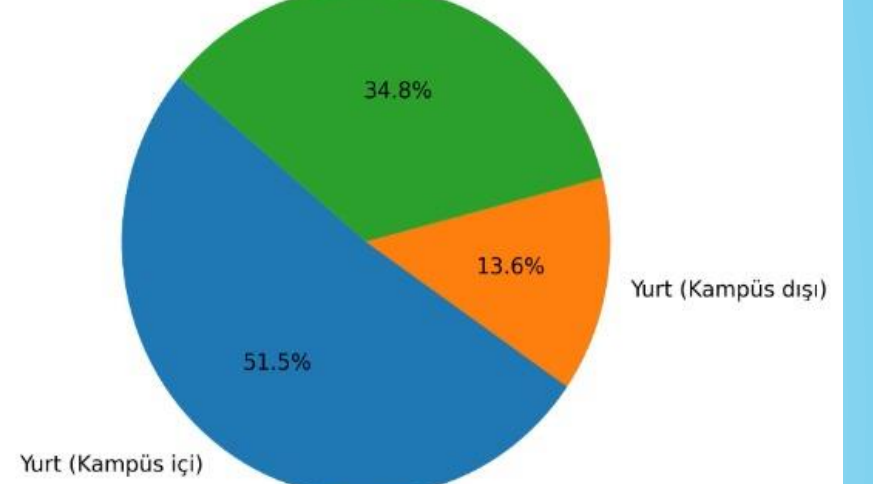
Cinsiyet Bilgisi

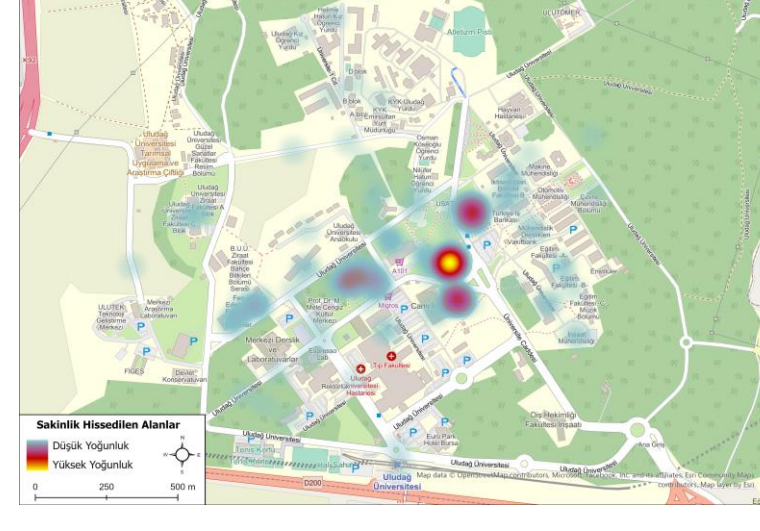
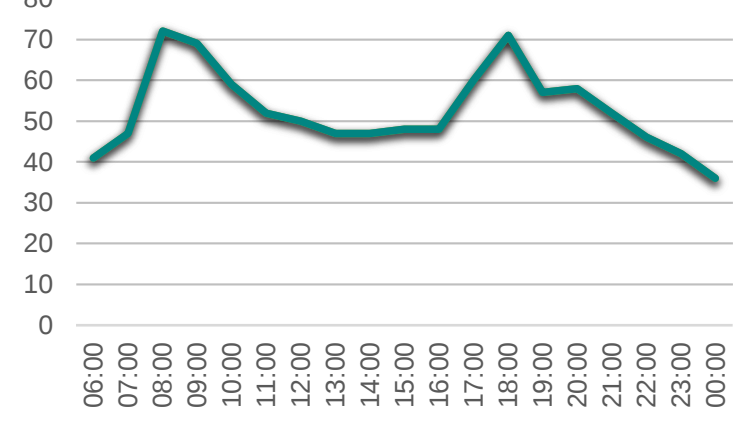
Uyruk Bilgisi

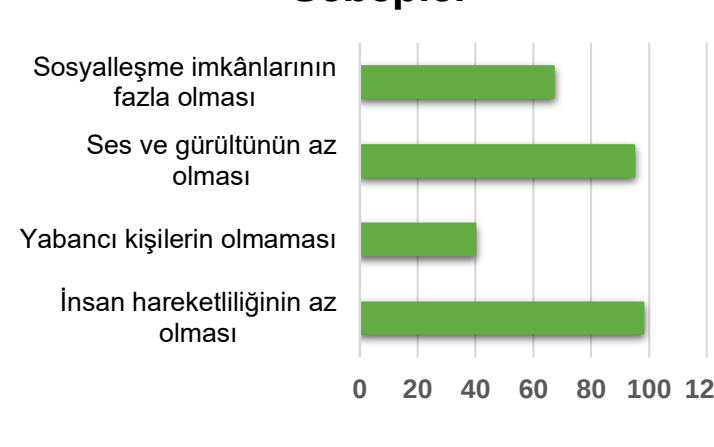
İkamet Yeri

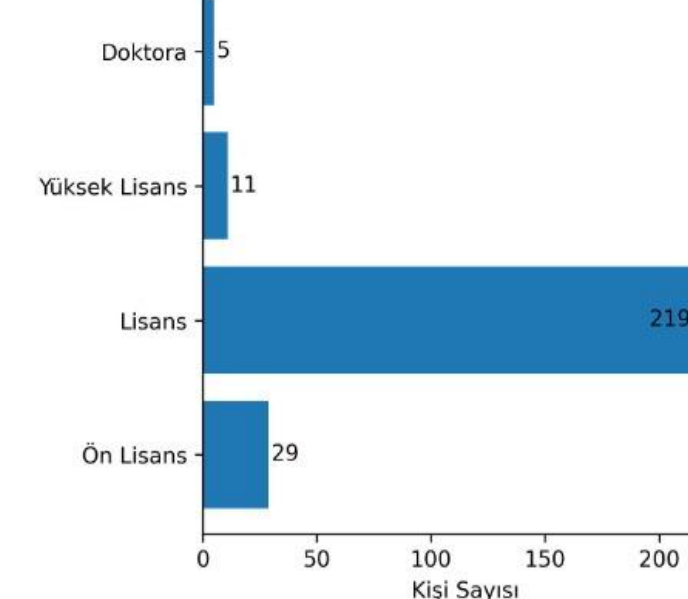
Sakin Hissedilen Saatler

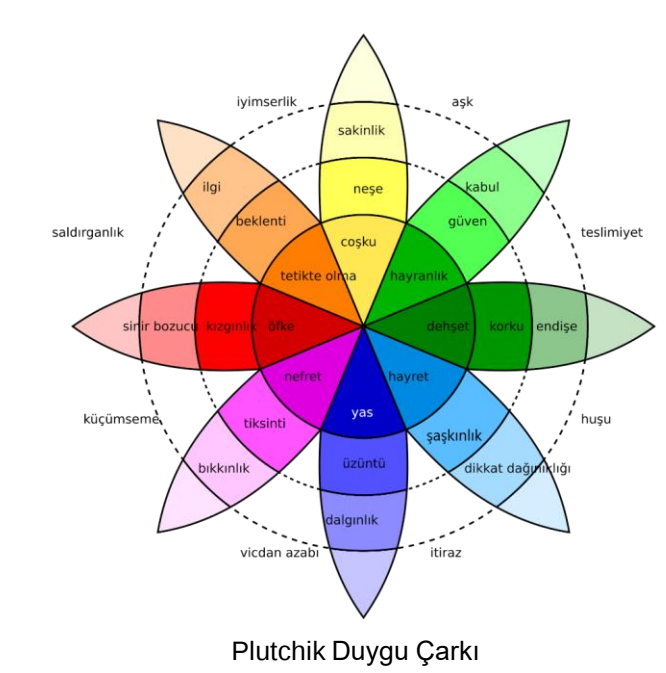
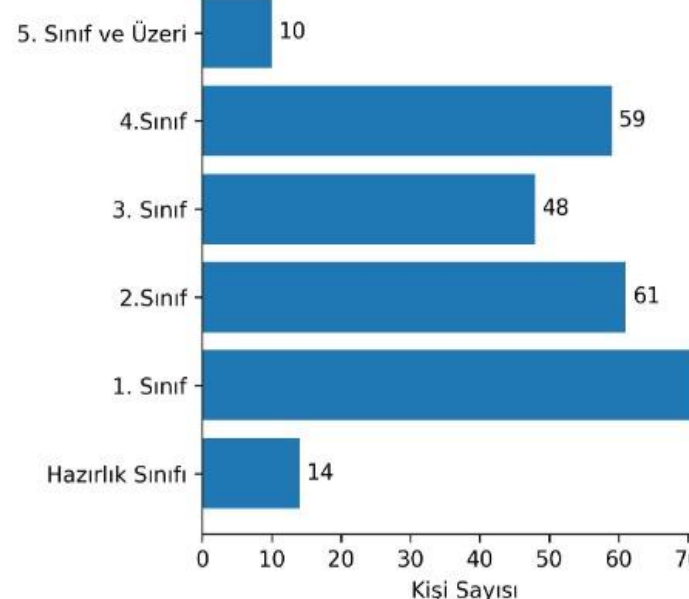
Sakinliğe Neden Olan Sebepler

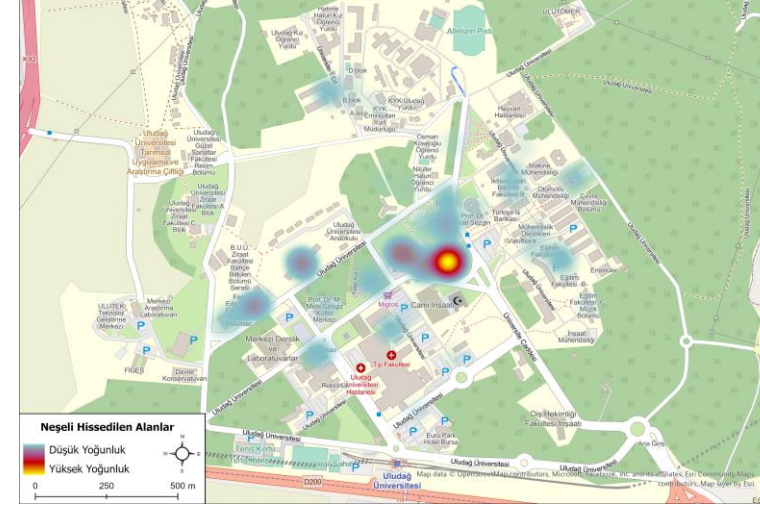
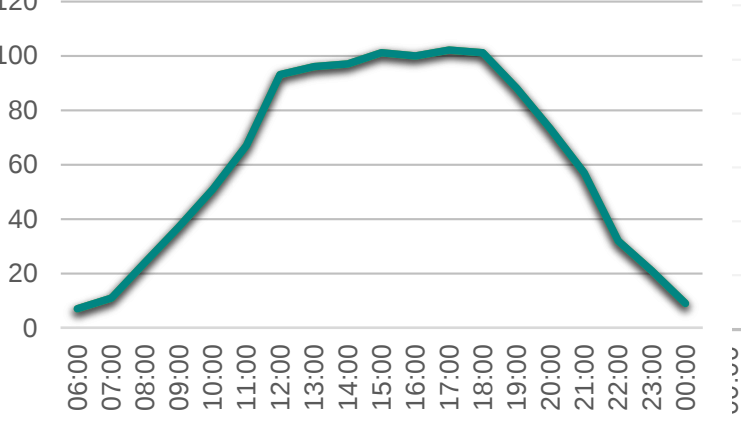
Öğrenim Derecesi

Sınıf Bilgisi

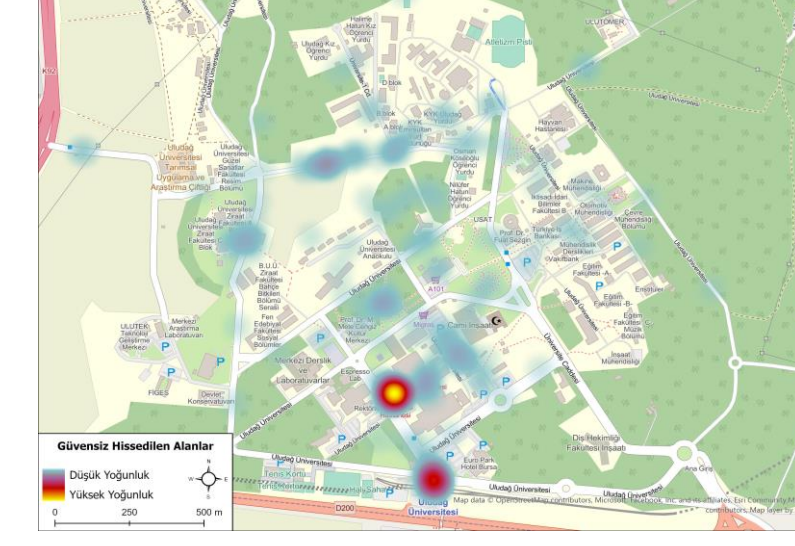
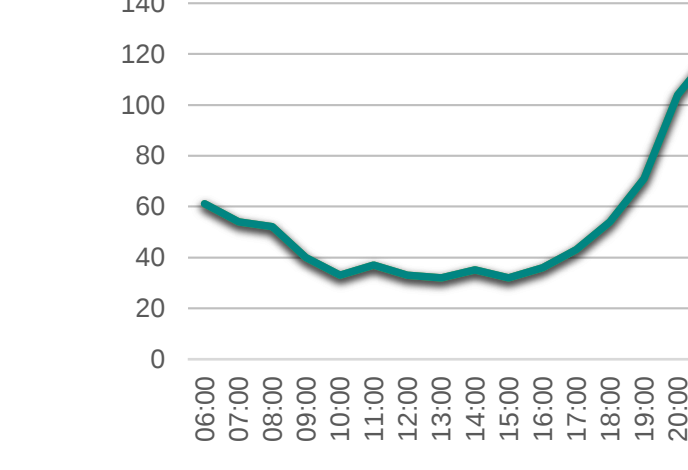
Neşeli Hissedilen Saatler

Neşeli Hissettiren Nedenler

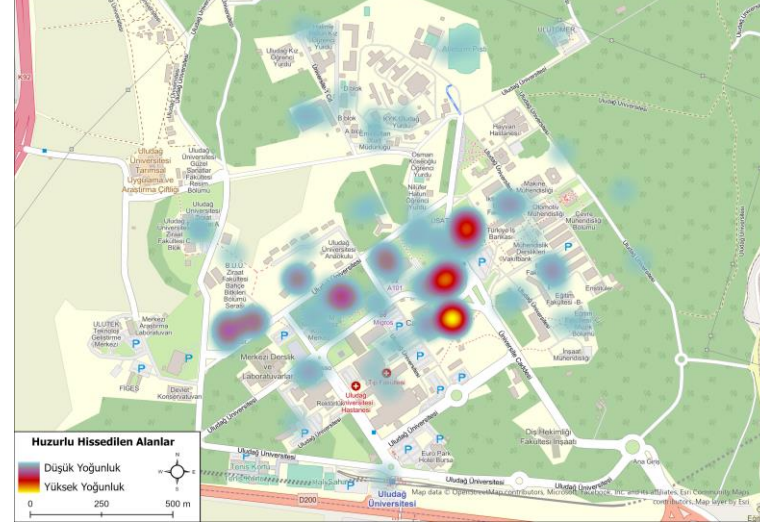
Güvensiz Hissedilen Saatler

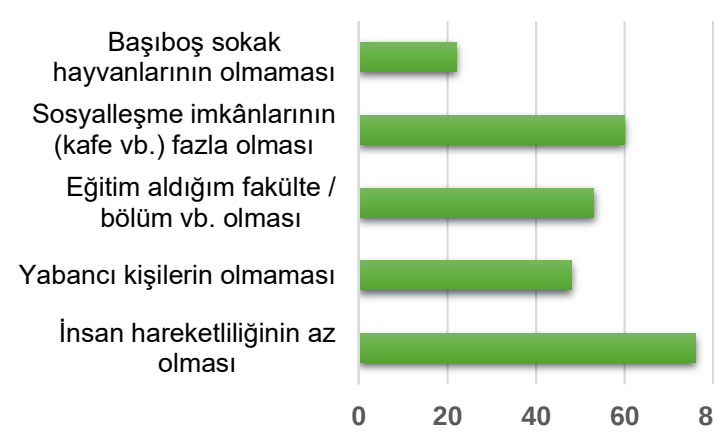
Güvensizliğe Neden Olan Sebepler

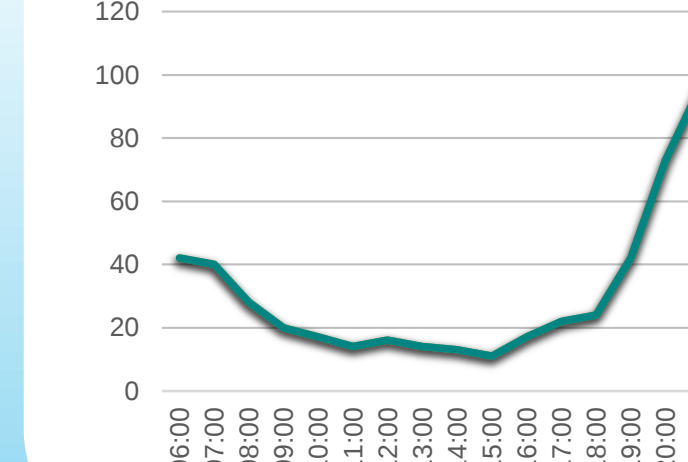
Huzurlu Hissedilen Saatler

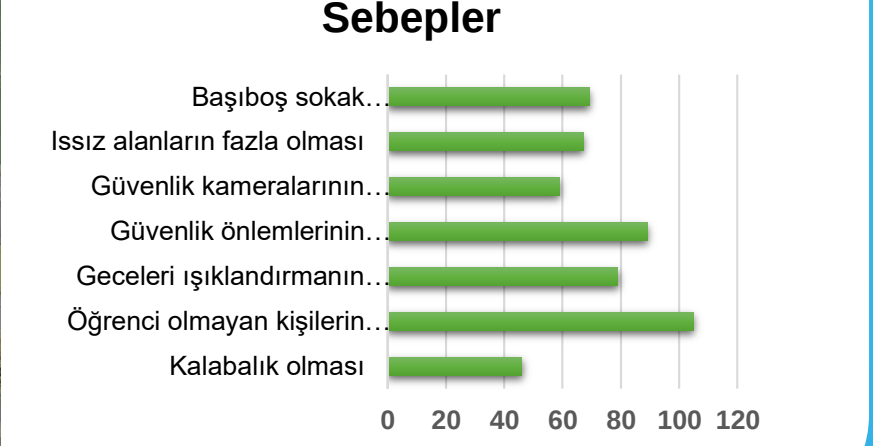
Huzurlu Hissettiren Nedenler

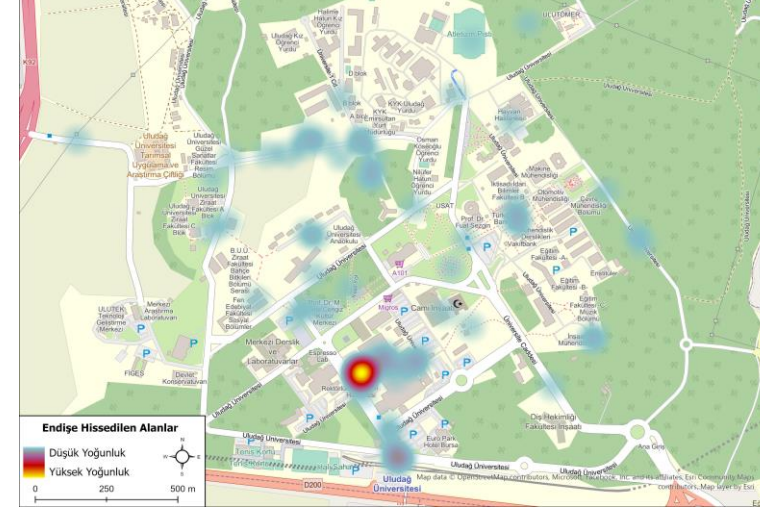
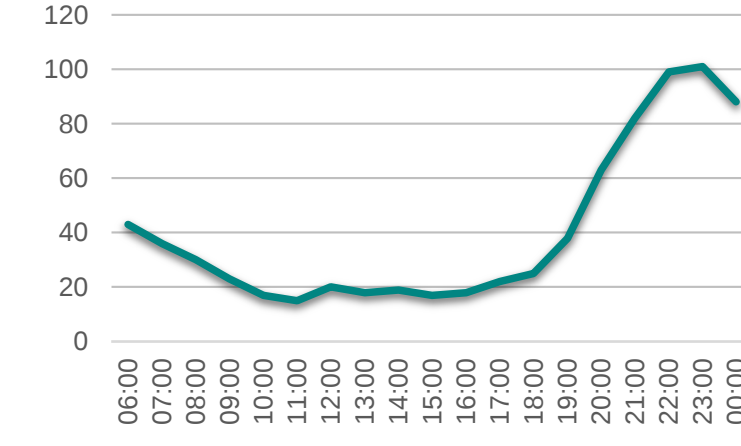
Korku Hissedilen Saatler

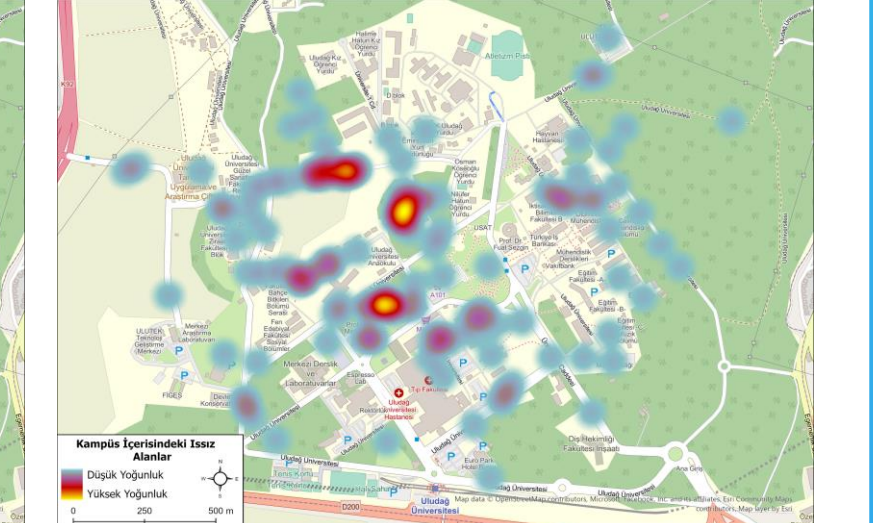
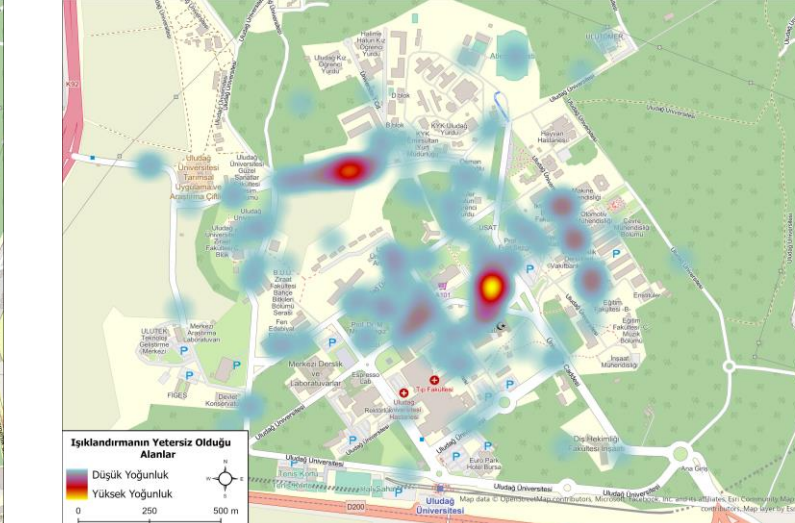
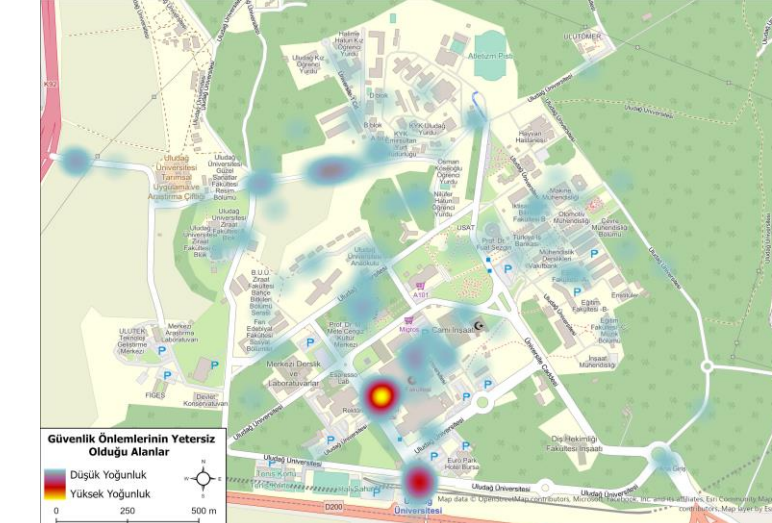
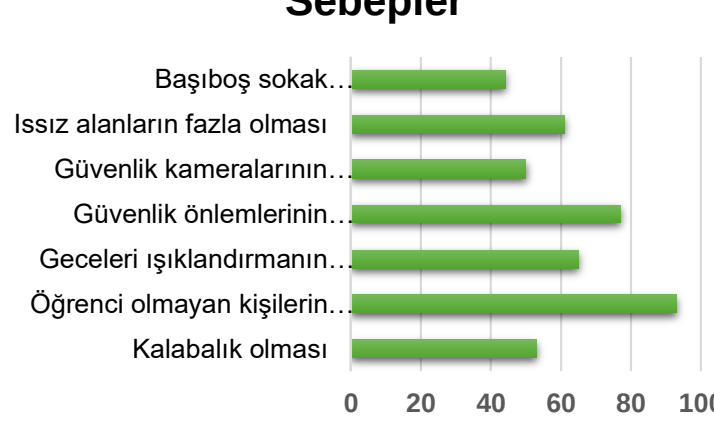
Korkuya Neden Olan Sebepler

Endişeli Hissedilen Saatler

Endişeye Neden Olan Sebepler

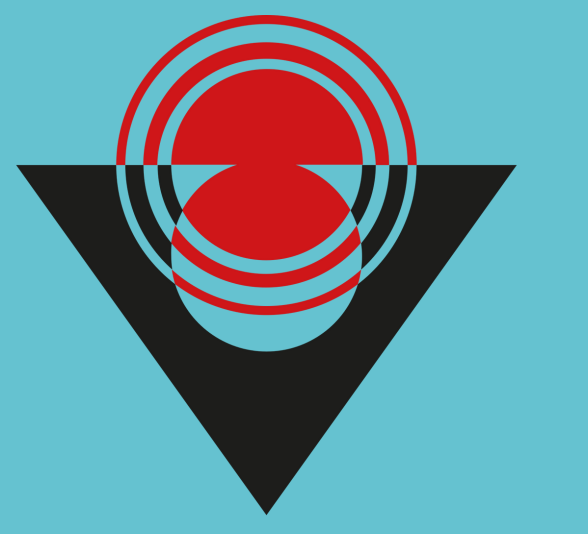

TEŞEKKÜR

Bu çalışma kapsamında seçtiğimiz konuyu çalışmamızda bize her zaman destek veren, değerli bilgi ve rehberliği ile bizlere her konuda farklı bakış açıları kazandıran, bizim grup olarak çalışabilme becerimizi geliştirmeyi amaçlayan kıymetli tez danışmanımız **Prof. Dr. Serhat ZAMAN**'a ve bize her konuda yardımcı olan değerli **Arş. Gör. İbrahim EŞİM**'e içten teşekkürlerimizi sunarız.

KAYNAKÇA

- Bilgili, M. (2016). Coğrafya Öğretiminde Mekân ve Yer Karmaşası Üzerine Bir Araştırma. Coğrafya Eğitimi Dergisi-Turkish Journal of Geography Education, 2(1), 11-19.
- Foote, K. E., & Azaryahu, M. (2009). Sense of Place. İçinde Rob Kitchin & Nigel Thrift (Ed.), International Encyclopedia of Human Geography, 96-100. Elsevier.

TÜBİTAK

Bu çalışma TÜBİTAK 2209-A
Üniversite Öğrencileri
Araştırma Projeleri Desteği
kapsamında
desteklenmektedir.

HAFIZA MEKÂNI OLARAK KÜLTÜREL MİRAS ALANLARINA KARŞI DUYGUSAL BAĞLARIN HARİTALANDIRILMASI: BURSA HANLAR BÖLGESİ ÖRNEĞİ

MELİSA KILINÇARSLAN, ALEYNA ARSLAN, ESLEM CEYLAN**DANIŞMAN: PROF. DR SERHAT ZAMAN****BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ, FEN-EDEBİYAT FAKÜLTESİ, COĞRAFYA BÖLÜMÜ**

ÖZET

Bu projede kültürel miras alanlarının hafıza mekânı olarak yer duygusu üzerindeki etkileri incelenmiştir. Bursa'daki Hanlar Bölgesi çalışma sahası olarak belirlenmiş, yer bağlılığı, yer kimliği ve yer bağımlılığı kavramları çerçevesinde saha verileri toplanmıştır. Anket ve gözlem teknikleri ile yürütülen çalışmada Plutchik'in Duygu Çarkı kullanılarak bireylerin duygusal bağları haritalandırılmıştır. Sonuçlar, Hanlar Bölgesi'nde kültürel miras unsurlarının toplumsal hafızayı beslediğini ve yer duygusunu güçlendirdiğini ortaya koymuştur.

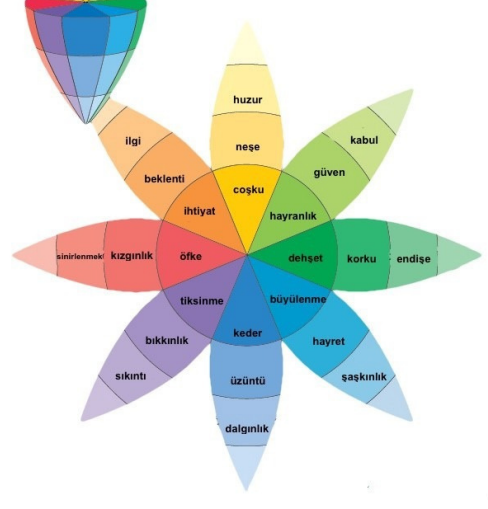

GİRİŞ

Hafıza mekânı ve yer duygusu kavramları, coğrafya, tarih ve sosyoloji disiplinlerinde önemli bir yer tutmaktadır. İnsanların yerle kurdukları duygusal bağ, toplumsal kimliğin inşasında önemli bir rol oynar. Bursa Hanlar Bölgesi, tarihi dokusu ve UNESCO Dünya Mirası statüsüyle bu bağların somutlaştığı bir alandır. Bu çalışma, söz konusu bölgedeki kültürel miras unsurlarına karşı oluşan duyguların nedenlerini ve yer duygusuna katkılarını incelemektedir.

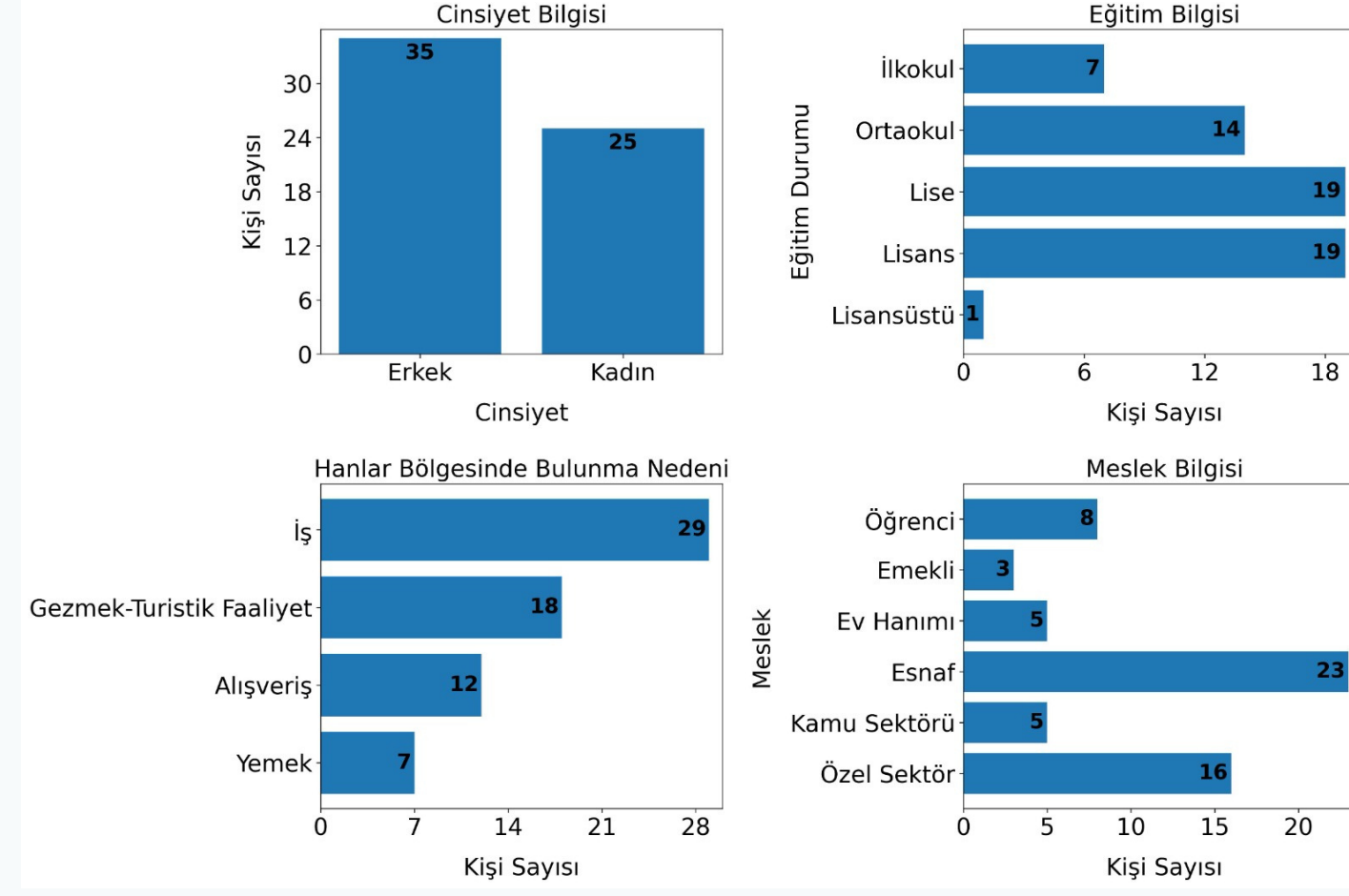
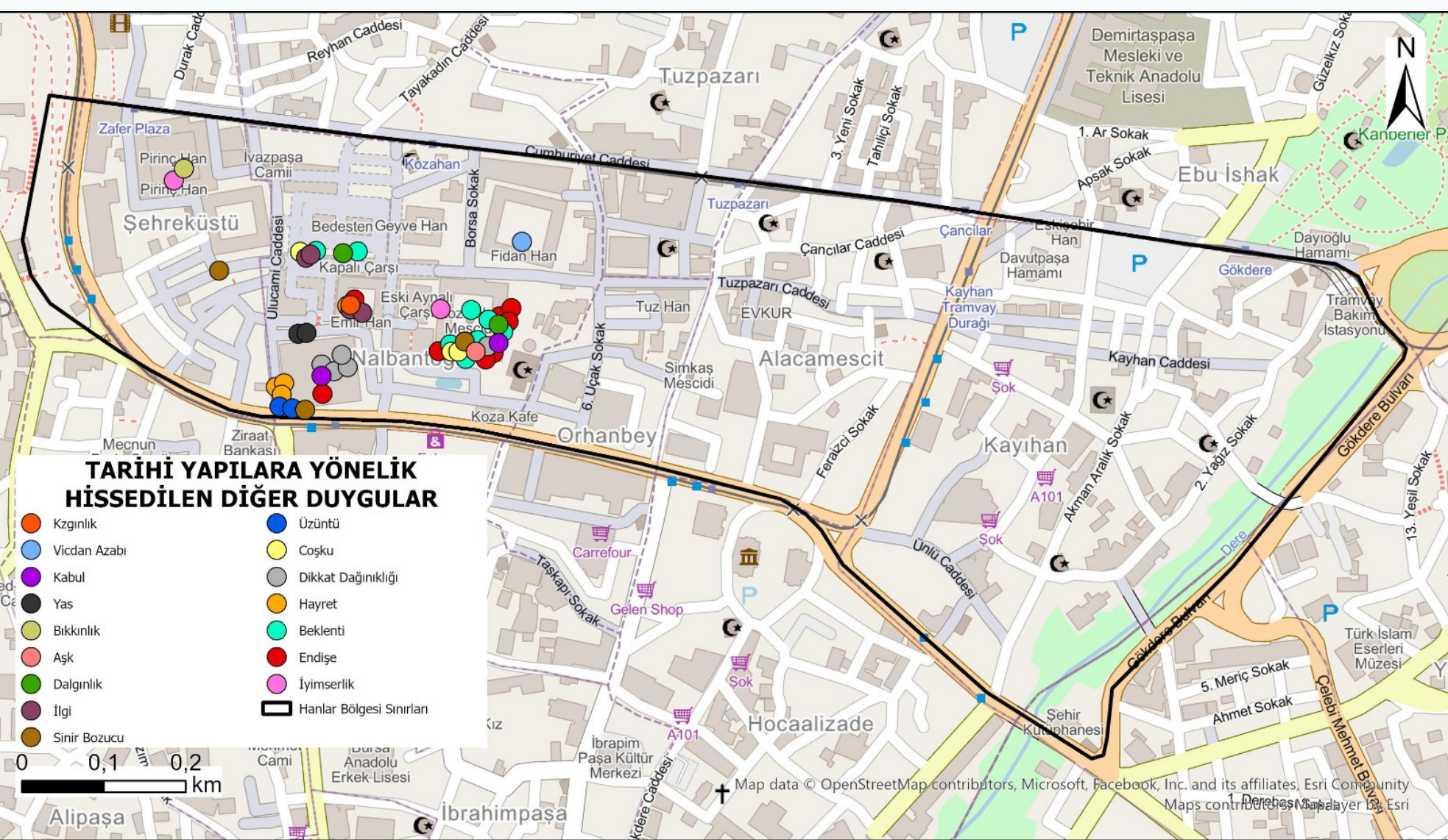
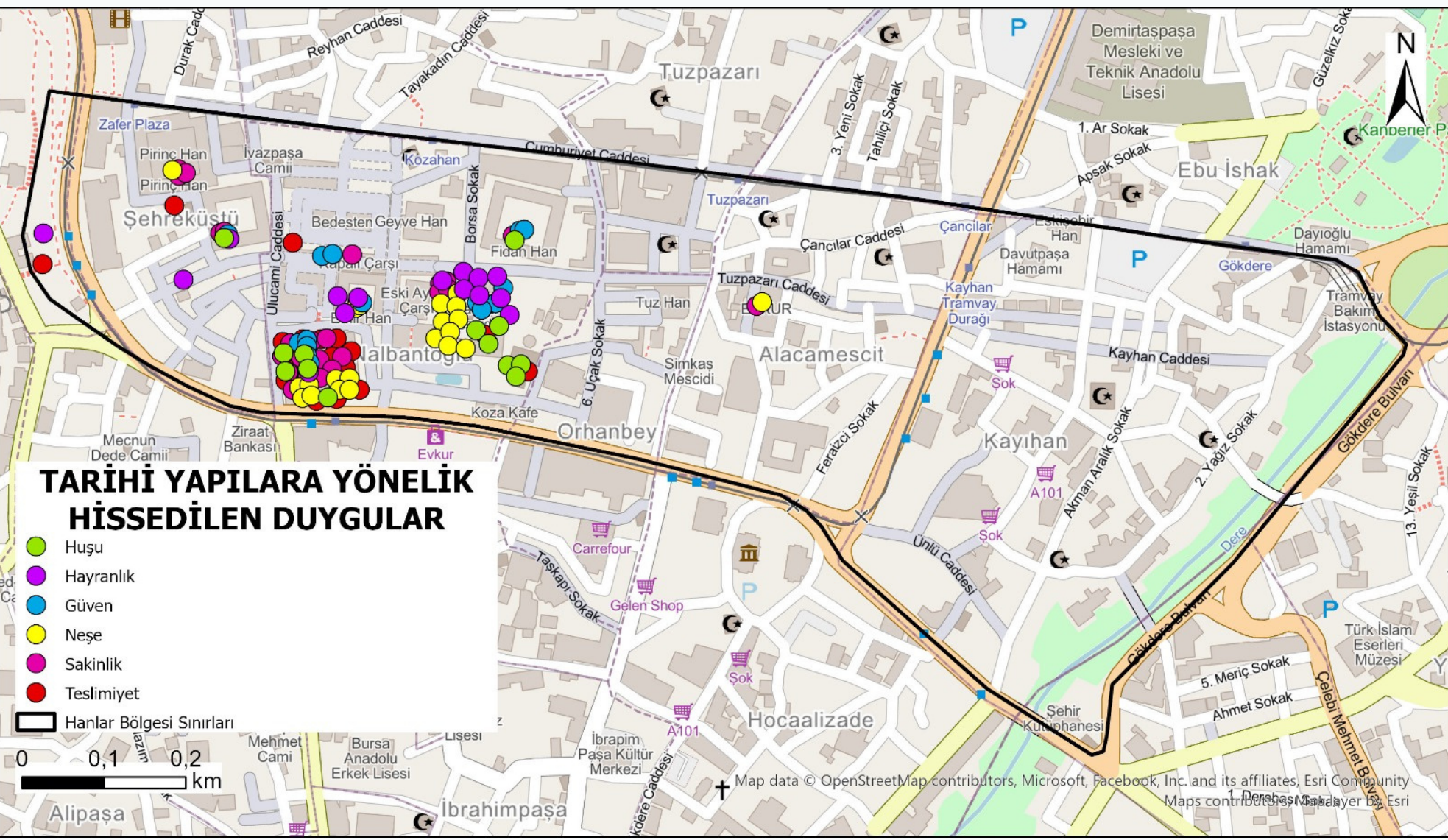
YÖNTEM

Araştırmada nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel verilerin toplanmasında görüşme tekniğinden, duyguların belirlenmesinde ise Plutchik Duygu Çarkından faydalanılmıştır. Katılımcılar yerel halk ve turistlerden seçilmiştir. Bulguların analizinde içerik analizinden yararlanılmıştır. Temalar oluşturularak kodlamalar yapılmış, frekansları belirlenmiş ve hiyerarşik kod alt kod modelleri oluşturulmuştur. İçerik analizinde Maxqda, haritaların çiziminde ise ArcGIS Pro yazılımları kullanılmıştır.

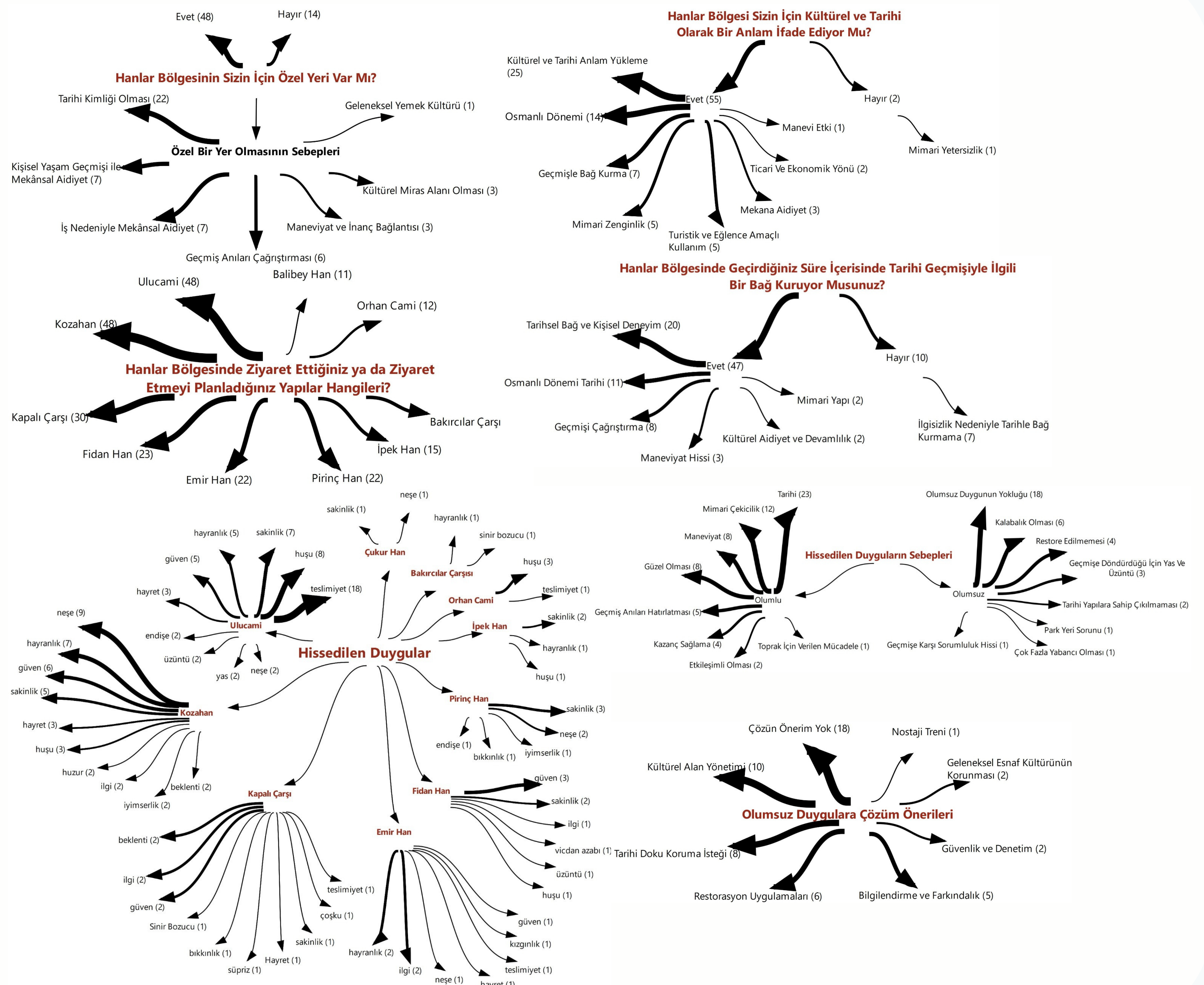
SONUÇ

Katılımcıların duygusal ifadeleri, Hanlar Bölgesi'nin hem yer duygusu hem de hafıza mekânı niteliğini taşıdığını ortaya koymuştur. Tarihî yapıların yoğun olduğu bölgelerde bireylerin mekânla kurduğu bağ, sadece estetik bir beğeni düzeyinde kalmamakta, aynı zamanda kolektif hafıza, dini aidiyet, toplumsal roller ve ekonomik bağıllık gibi çok boyutlu ilişkiler üzerinden de güçlenmektedir. Özellikle hayranlık ve huşu duyguları, tarihî yapılarla kurulan görsel ve kültürel bağın gücünü vurgulamaktadır. Yer duygusunun, toplumsal belleği güçlendirme ve kültürel sürekliliği sağlama bakımından stratejik bir araç olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Aynı zamanda, yer bağımlılığı ile ilgili ekonomik veya sosyokültürel nedenlere bağlı olarak gelişen beklenti, dalgınlık, dikkat dağınıklığı gibi ara duygular da kayda değerdir. Dolayısıyla bu çalışma, kültürel miras alanlarının sadece fiziksel restorasyonla değil, aynı zamanda duygusal değerleriyle birlikte ele alınması gerektiğine işaret etmektedir. Bu durum, bazı tarihî yapıların fiziksel durumlarına, bakım eksikliklerine ya da bireylerin geçmişle kurduğu karmaşık ilişkilere işaret etmektedir. Üzüntü, kızgınlık ve endişe gibi duyguların sıkça bildirildiği yapıların, acil restorasyon ihtiyaçları belirlenmeli ve bu alanlara yönelik fiziksel iyileştirme çalışmaları başlatılmalıdır. Restorasyon süreçleri, tarihî dokuyu bozmayacak biçimde ve yerel halkın katılımıyla şeffaf bir şekilde yürütülmelidir. Kültürel miras alanlarıyla ilgili karar süreçlerinde bölge esnafı, yerel halk ve gençlerin katılımı sağlanarak ortak duygusal bellek güçlendirilmelidir. Bu katılımcılık, endişe ve kızgınlık gibi dışlanmışlık hissini doğuran duyguları azaltacaktır. Bu sonuç ve öneriler, kültürel miras alanlarının sürdürülebilir korunmasında insan-mekân ilişkisini ve duygusal mirasın dikkate alınmasının önemini ortaya koymaktadır.

BULGULAR

Elde edilen bulgular, katılımcıların mekâna dair deneyimlerinin oldukça çeşitli ve çok katmanlı olduğunu göstermektedir. Haritalarda duyguların yoğunlaştığı alanlar özellikle Kapalı Çarşı ve Emir Han çevresinde toplanmaktadır. Bu alanlar hem olumlu (örneğin hayranlık, huşu, güven) hem de olumsuz (örneğin endişe, kızgınlık, üzüntü) duyguların en fazla raporlandığı yerler arasında yer almaktadır. Haritalar üzerinde en sık karşılaşılan olumlu duygular arasında hayranlık (mor), huşu (açık yeşil), güven (açık mavi), neşe (sarı) ve teslimiyet (kırmızı) dikkat çekmektedir. Çalışma kapsamında elde edilen verilere göre, kızgınlık (turuncu), üzüntü (lacivert), endişe (kırmızı), vicdan azabı (mavi) gibi olumsuz duygular özellikle bölgenin batı ve güney kesiminde (örneğin Şehreküstü ve çevresi) görece daha yoğun gözlemlenmiştir.

KAYNAKLAR (SEÇİLİ)

Foote, K. E., & Azaryahu, M. 2007. Toward a Geography of Memory: Geographical Dimensions of Public Memory and Commemoration. Journal of Political and Military Sociology. 35(1), 125-145.
Göközkut, B. 2023. "Bursa'da Yer Duygusu İnşasında Hafıza Mekânı Olarak Kentsel Kültürel Miras Alanları", Doktora Tezi, Ankara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.
Gültekin, M. H. 2024. "Measuring 'Place'", Journal of Psychometric Research, 2 (1), 19-30.
Köşker, N. 2023. "Mekân ve Yer" içinde Nurettin Özgen (Ed.), "Sosyal Coğrafya" (2. Basım), 77-109. PEGEM Akademik.

TEŞEKKÜR

Araştırma sürecimizin her aşamasında bizlere rehberlik eden, bilgi ve tecrübeleriyle yolumuzu aydınlatan kıymetli danışmanımız Prof. Dr. Serhat ZAMAN'a en içten teşekkürlerimizi sunarız. Çalışma süreci boyunca desteklerini esirgemeyen Arş. Gör. İbrahim EŞİM'e de şükranlarımızı sunarız.

Lisans hayatımız boyunca bilgi, ilgi ve özverileriyle bizlere katkı sağlayan tüm değerli hocalarımıza gönülden teşekkür ederiz. Ayrıca, her daim maddi ve manevi destekleriyle yanımızda olan sevgili ailelerimize minnettarız.

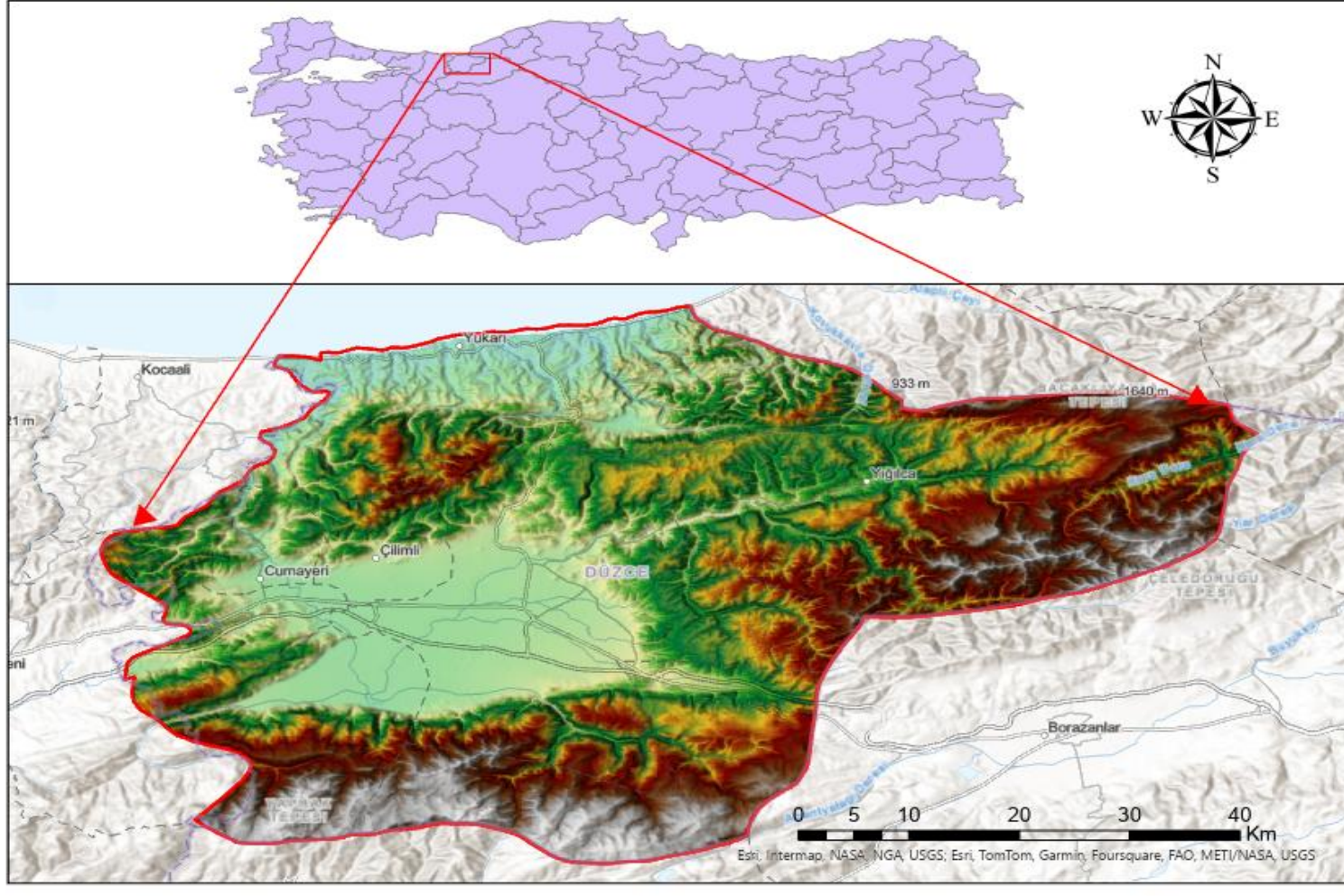

2024-2025 YILI COĞRAFYA LİSANS BİTİRME ÇALIŞMASI POSTERİ 12/05/2025 **DÜZCE’NİN TURİZMİ** YEŞİM CENGİZ Danışman: PROF.DR. ALİ YİĞİT

Giriş : Çalışılan Sahanın Konumu

DÜZCE İLİ LOKASYON HARİTASI

Öncelerde Bolu iline bağlı bir ilçe konumunda olan Düzce, 1999 yılında gerçekleştirilen idari düzenlemeyle il statüsüne kavuşarak Bolu’dan ayrılmıştır. Düzce ili batı Karadeniz bölümünde yer almaktadır. Marmara bölgesine yakınlığıyla bilinen Düzce ili kuzey kısmında Karadeniz’e sınır barındırır. Batıda Bolu, doğuda Zonguldak, güneyinde ise Bursa ve Sakarya illeriyle çevrilmiştir. Özellikle başkent Ankara ve metropol şehir olan İstanbul’a yakınlığı nedeniyle ulaşım açısından stratejik bir konumdadır. Bu iki kentin arasında kalan Düzce ili transit geçiş sahası özelliğini bünyesinde taşır bu da onu önemli bir merkez haline getirmesinde büyük rol oynar. Denize kıyısı olması deniz-kum-güneş turizmini etkiler. Kendine has özellikleri, doğası, kültürü, coğrafi konumu ve eşsiz doğal güzellikleriyle önemli bir turizm destinasyonudur.

Amaç, Veri ve Yöntem :

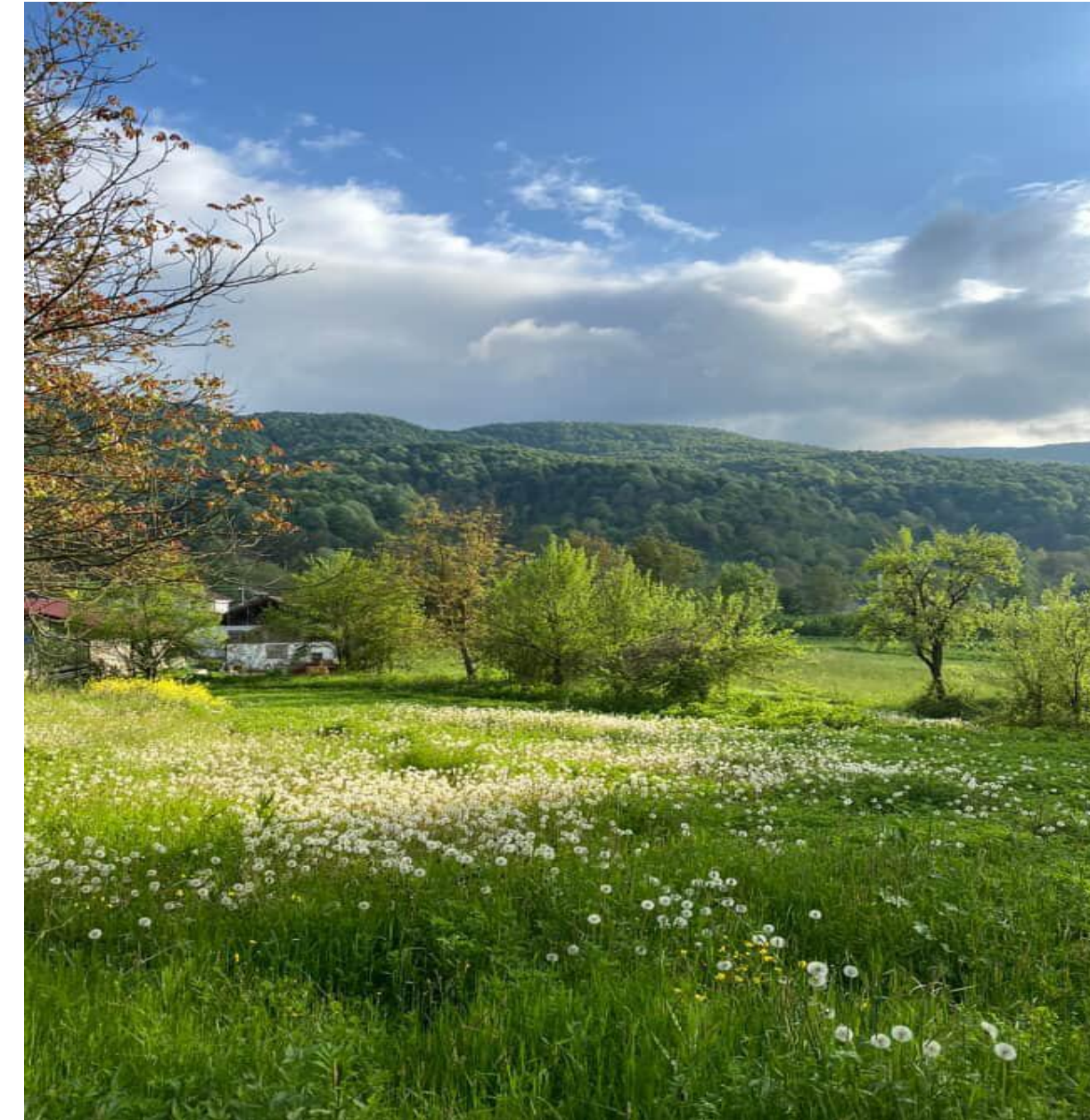
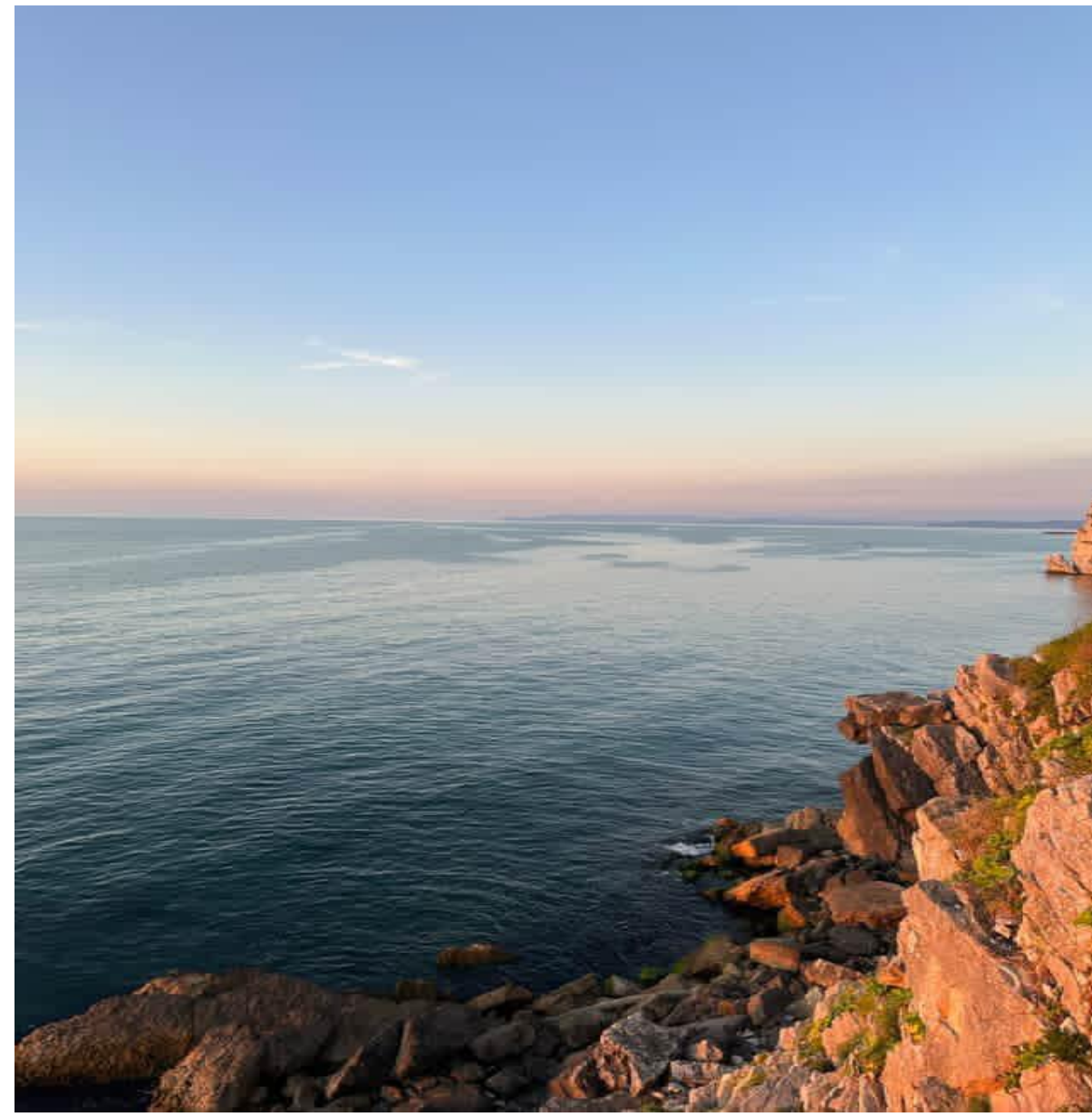
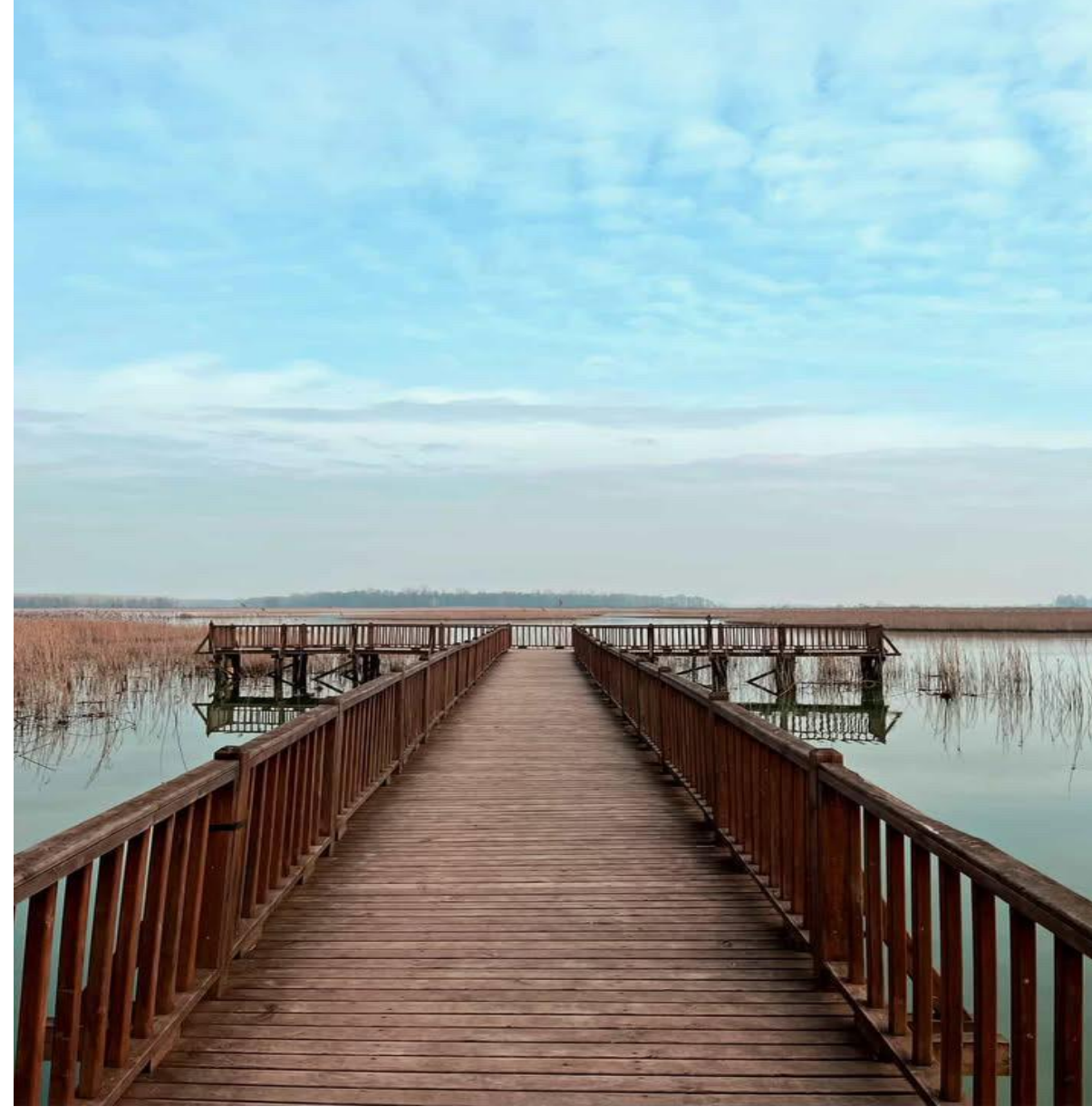
Bu tezin amacı, Düzce ilini tanıtmak, mevcut turizm potansiyelini değerlendirmek, bölgedeki turizm faaliyetlerinin durumunu analiz etmek ve Düzce’nin doğal, kültürel ve tarihi zenginliklerini tanımak ve bölgeye özgü turistik faaliyetleri tanıtmak. Düzce ilini bir cazibe merkezi haline getirmek, turizmden kazanılan geliri artırmak bununla birlikte bölgedeki ekonomik kalkınmaya katkı sağlamak. Bu araştırma, nitel ve nicel verilerin eşliğinde yürütülecektir. Nicel veriler bölgedeki turist sayısı konaklama kapasiteleri gibi istatistiksel bilgiler analiz edilecektir. Nitel veriler ise bölge hakkında yazılan kitaplar, dergiler, haberler ve literatür taramalarıyla elde edilecektir. CBS uzaktan algılama kullanılarak veriler oluşturulacak. Düzce’nin turizm destinasyonlarına saha ziyaretleri yapılarak fotoğraflama yapılacaktır. Toplanan veriler sentez yapılarak analiz ve istatistiksel yöntemlerle değerlendirilecek ve bulgular ışığında sonuçlar ortaya konulacaktır.

BULGULAR :

Düzce ili batı Karadeniz’de yer alır. Kendine has özellikleri ve doğal güzelliklerini bünyesinde taşır. Dört mevsiminde görüldüğü bu ilde yazları yeşilin bin bir tonunu görürken sonbaharda bu renk yerini sarı ve turuncuya bırakır. Doğa severler için eşsiz bir görsel şölen sunar.

Aynı zamanda geçmişten gelen tarihi yapısını hala korumakta ve bu tarihi mirası gelecek nesillere aktarmaktadır. Gerek coğrafi konumundan gerekse doğal güzellikleri ve tarihi mirası ile turizm sektöründe önemli bir paya sahiptir.

Düzce ili, zengin doğal bitki örtüsü, şelaleleri, yaylaları ve gölleriyle ön plana çıkmaktadır. Doğa temelli bir turizm merkezi haline gelmesi bu özellikleri bünyesinde taşıdığından dolayıdır. İklim sebebiyle neredeyse tüm yıl yeşil dokusunu koruyan bu coğrafya doğa yürüyüşleri, kampçılık, foto safari, kuş gözlemciliği gibi çeşitli etkinliklere ev sahipliği yapar. Aynı zamanda doğa turizmi ön planda olmakla birlikte macera turizmi, kıyı ve deniz turizmi ile kültür ve tarihi turizm gibi farklı alanlarda da önemli potansiyele sahiptir. Bunun yanı sıra ilin 3 tane coğrafi yer işaret tescilli ürünü bulunmaktadır. Bunlar Melengüççeği Tatlısı, Düzce Kestane Balı ve Düzce Fındığıdır. Bu ürünler yerel ekonomiye katkı sağlarken Düzce’nin tanıtımında katkı sağlar.

TURİZM İŞLETME BELGELİ TESİSLER

	TESİSE GELİŞ SAYISI			GECELEME			ORTALAMA KALİŞ SÜRESİ			DOLULUK ORANI(%)		
	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM	YABANCI	YERLİ	TOPLAM
Ocak	249	3 542	3 791	630	6 228	6 858	2,53	1,76	1,81	1,66	16,37	18,03
Şubat	134	2 191	2 325	430	3 515	3 945	3,21	1,60	1,70	1,13	9,24	10,37
Mart	319	3 259	3 578	582	5 772	6 354	1,82	1,77	1,78	2,18	21,62	23,80
Nisan	211	3 454	3 665	557	6 099	6 656	2,64	1,77	1,82	1,46	16,03	17,50
Mayıs	360	5 086	5 446	950	8 768	9 718	2,64	1,72	1,78	2,50	23,05	25,55
Haziran	329	4 519	4 848	946	7 799	8 745	2,88	1,73	1,80	2,49	20,50	22,99
Temmuz	505	6 585	7 090	1 415	12 460	13 875	2,80	1,89	1,96	3,72	32,75	36,47
Ağustos	547	9 532	10 079	1 453	19 423	20 876	2,66	2,04	2,07	3,82	51,06	54,88
Eylül	906	15 516	16 422	2 175	32 413	34 588	2,40	2,09	2,11	2,14	31,87	34,01
Ekim	740	15 000	15 740	1 863	30 385	32 248	2,52	2,03	2,05	1,93	31,43	33,35
Kasım	675	14 019	14 694	1 700	28 566	30 266	2,52	2,04	2,06	2,02	33,93	35,95
Aralık	387	13 087	13 474	886	26 618	27 504	2,29	2,03	2,04	1,08	32,41	33,48
Toplam	5 362	95 790	101 152	13 587	188 046	201 633	26,09	18,39	18,88	21,10	222,50	243,59

Kaynak: Düzce İl Kültür ve Turizm Bakanlığı 2023

Geçtiğimiz sene Düzce iline toplam 177.239 kişi ziyaret etmiştir. Bu ziyaretçilerin 11.810’u yabancı uyrukluydu. Ayrıca, aynı sene içerisinde Düzce’nin korunan alanları toplam 439.020 kişi tarafından ziyaret edilmiştir (Düzce Damla Gazetesi). Düzce’de turizm işletme belgeli tesis sayısı 18 olup, bunların 8 tanesi merkezde, 10 tanesi ilçelerde yer almaktadır. Yukarıda yer alan tablolarda 2023 yılına ait, söz konusu tesislere gelen yerli ve yabancı turist sayıları ile aylara göre konaklama süreleri aşağıdaki tablolarda detaylı bir şekilde sunulmuştur. Bu veriler, tesislerin turist profilleri ve konaklama süreleri ile ilgili daha derinlemesine bir analiz yapabilmek için önemli bir kaynak oluşturmaktadır.

SONUÇ

Düzce ilindeki turizm faaliyetlerini genel olarak 4 ana gruba ayırabiliriz.

- Doğa turizmi
- Deniz turizmi
- Kültür ve tarih turizmi
- Macera ve spor turizmi

Turizm türleri bunlar olup her bir grup kendi alt başlıkları altında şekillenmektedir. Her grup kendi içerisinde değerlendirilip ilin coğrafi ve kültürel özellikleri içerisinde detaylandırılacaktır.

İl genelinde turizm potansiyelinden faydalanamadığı ve turizmden elde edilen gelir istenilenin altında kaldığı görülmüştür. Bu sebeplerden ötürü Düzce’nin turizm arzını artırmak , genel ekonomiye katkı sağlamak, sürdürülebilir turizm bakış açısını oluşturmak, turizmdeki iş olanaklarını çeşitlendirmek ve bilinçlendirmek temel hedef olup Düzce’nin turizm payını üst seviyelere çıkarmak , ilin doğal ve beşeri güzelliklerinden yararlanmak amacı ile bu çalışmayı gerçekleştirmekteyim.

Kaynakça:

<https://duzce.ktb.gov.tr/>

Nazmiye Özgüç: Turizm Coğrafyası Özellikler ve Bölgeler (9. baskı)

Muammer Mesci: Düzce’de Turizmin Ekonomik Etkileri-2023

İrem Oğlaç: Düzce İlinin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası-2023

KÜLTÜREL COĞRAFYA AÇISINDAN ERZURUM

Züleyha GÜRCÜ 082115056

Danışman: Dr. Öğr. Üyesi Nilgün ZAMAN

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

Özet

Erzurum'un geleneksel yaşam biçimleri, konut özellikleri, giyim-kuşam anlayışı ve yemek kültürünü incelemeyi amaçlamaktadır. Araştırma kapsamında literatür taraması yapılmış, Erzurum halkıyla gözlem formuna dayalı görüşmeler gerçekleştirilmiş ve çalışma alanına ilişkin harita Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) kullanılarak oluşturulmuştur. Elde edilen bulgular, Erzurum'da geleneksel yaşam unsurlarının (giyim-kuşam, yemek kültürü ve konut yapısı) özellikle kırsal kesimlerde ve yoğunlukla orta yaş ve üzeri bireyler tarafından yaşatılmaya devam ettiğini göstermektedir.

Amaç, Veri ve Yöntem

Bu çalışmanın temel amacı, Erzurum ilinde geleneksel yaşam biçimlerinin günümüzdeki yansımalarını kültürel coğrafya perspektifinden incelemektir. Özellikle mesken yapıları, giyim-kuşam kültürü ve yemek alışkanlıkları gibi kültürel unsurların, bölgedeki toplumsal yaşamdaki rolü ve sürekliliği analiz edilmektedir. Bu çerçevede, Erzurum'un hem kırsal hem de kentsel kesimlerinde geleneksel kültürün ne ölçüde yaşatıldığı ortaya konulmaya çalışılmıştır. Araştırma sürecinde nitel araştırma yöntemlerinden faydalanılmıştır. Öncelikle konuyla ilgili literatür taraması gerçekleştirilmiş; ardından yerel halkla yapılan görüşmeler yoluyla veriler toplanmıştır. Ayrıca, çalışma alanının mekânsal analizinde Coğrafi Bilgi Sistemleri (CBS) teknolojilerinden yararlanılmıştır. kısmında ele alınmıştır.

Bulgular

Araştırma sonucunda elde edilen veriler, Erzurum'da geleneksel yaşam unsurlarının özellikle kırsal bölgelerde belirgin biçimde varlığını sürdürdüğünü ortaya koymuştur. Giyim-kuşam kültüründe yöreye özgü giysilerin, özellikle orta yaş ve üzeri bireyler tarafından düğün, bayram gibi özel günlerde halen tercih edildiği görülmüştür. Kırsal kesimlerde kadınların geleneksel kıyafetleri günlük yaşamda da kullanmaya devam ettikleri tespit edilmiştir. Yemek kültüründe ise cağ kebabı, ayran aşı, kesme çorbası, su böreği gibi yöresel lezzetlerin hem ev içi tüketimde hem de yerel restoranlarda yaygın olduğu görülmüştür. Mesken özellikleri açısından yapılan gözlemler, geleneksel Erzurum evlerinin ahşap, taş ve kerpiçten yapılmış, avlulu yapılar olduğunu ortaya koymuştur. Her ne kadar şehir merkezinde modern apartmanlaşma yaygınlaşmış olsa da, kırsal alanlarda bu geleneksel konut tipolojisi hâlâ rastlanmaktadır..

Bu bulgular, kültürel unsurların tamamen yok olmadığını, aksine toplumsal bellekte yer edinmiş biçimde yaşamaya devam ettiğini göstermektedir. Bununla birlikte, kentsel ve kırsal alanlar arasında, giyim-kuşam, yemek alışkanlıkları ve geleneksel uygulamalar bakımından belirgin farklılıklar gözlemlenmiştir. Geleneksel unsurların korunması ve yaşatılması daha çok kırsal kesimlerde ve özellikle orta yaş ve üzeri bireyler arasında yaygındır. Genç kuşaklar arasında geleneksel unsurlara olan ilginin giderek azaldığı ve modern yaşam tarzının etkisinin arttığı da dikkat çekici bir bulgudur.

Giriş

Kültür, bir toplumun ya da topluluğun maddi ve manevi değerlerinin bütünü olarak tanımlanır. Bireylerin yaşam biçimleri, inanç sistemleri, gelenek ve görenekları ile dilleri, kültürel yapının temel unsurlarını oluşturur. Kültür, bireyler arasındaki ilişkileri düzenlerken, aynı zamanda kuşaktan kuşağa aktararak toplumsal kimliğin oluşumuna katkı sağlar.

Kültürel coğrafya ise, coğrafyanın alt disiplinlerinden biri olarak, toplulukların içinde bulundukları mekânsal çevreyle nasıl etkileşimde bulunduklarını ve bu etkileşimlerin kültürel yapılar üzerindeki etkilerini incelemektedir. Bu alan, kültürel unsurların mekânsal dağılımını, farklı kültürlerin birbirleriyle olan ilişkilerini ve kültürel çeşitliliğin coğrafi temellerini araştırır.

Bu bağlamda, Doğu Anadolu Bölgesi'nin önemli yerleşim merkezlerinden biri olan, hem coğrafi konumu hem de tarihsel geçmişi itibarıyla geleneksel yaşam biçimlerini büyük ölçüde muhafaza eden Erzurum zengin bir kültürel mirasa sahiptir. Özellikle kırsal alanlarda, konut mimarisi, giyim-kuşam tarzı ve yöresel yemek kültürü gibi geleneksel unsurlar, günümüzde de varlığını sürdürmektedir. Bu çalışmada, Erzurum'un kültürel coğrafyası; geleneksel yaşam biçimleri, mesken özellikleri, giyim-kuşam kültürü ve yemek alışkanlıkları çerçevesinde ele alınmakta ve bu unsurların günümüzdeki yansımaları değerlendirilmektedir.

Çalışma Alanı

Erzurum Türkiye'nin Doğu Anadolu Bölgesi'nde yer alan; tarihsel, kültürel ve coğrafi açıdan zengin bir yapıya sahip şehirdir. Erzurum yaklaşık 1.890 metre rakıma sahip bir şehirdir. Bu sayı, Erzurum'u Türkiye'nin en yüksek ve en soğuk yerleşim yerlerinden biri haline getirmiştir. Erzurum 25.066 km² yüzölçümüne sahip ve Türkiye'nin yüzölçümü bakımından dördüncü büyük şehirdir.

Mesken

Sonuç

Erzurum'un kültürel yapısı, tarihsel mirasını ve toplumsal değerlerini kuşaktan kuşağa başarıyla aktarabilen bir niteliğe sahiptir. Özellikle kırsal kesimlerde geleneksel yaşam biçimi belirgin bir şekilde varlığını sürdürmekte; konut mimarisi, yemek kültürü ve giyim-kuşam gibi kültürel unsurlar, bölgenin kimliğini yansıtan temel öğeler olarak öne çıkmaktadır. Bu kültürel süreklilik, yerel halk arasında aidiyet duygusunu pekiştirmekte ve bölgesel kültürel bütünlüğün korunmasına katkı sunmaktadır. Erzurum örneği, Anadolu'nun kültürel coğrafyasının hâlen canlılığını koruduğunu ve geleneksel unsurların günümüz koşullarına rağmen sürdürülebilirliğini devam ettirebildiğini açıkça göstermektedir. Bu durum, hem yerel kimliğin muhafazası hem de kültürel mirasın geleceğe taşınması açısından önemli bir örnek teşkil etmektedir.

Gastronomi

Kaynakça

*Kayserili, A. (2011). Erzurum Şehrinin Kültürel Coğrafyası: Maddi Kültür Öğelerine Göre. Yayımlanmamış Doktora Tezi, 114. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

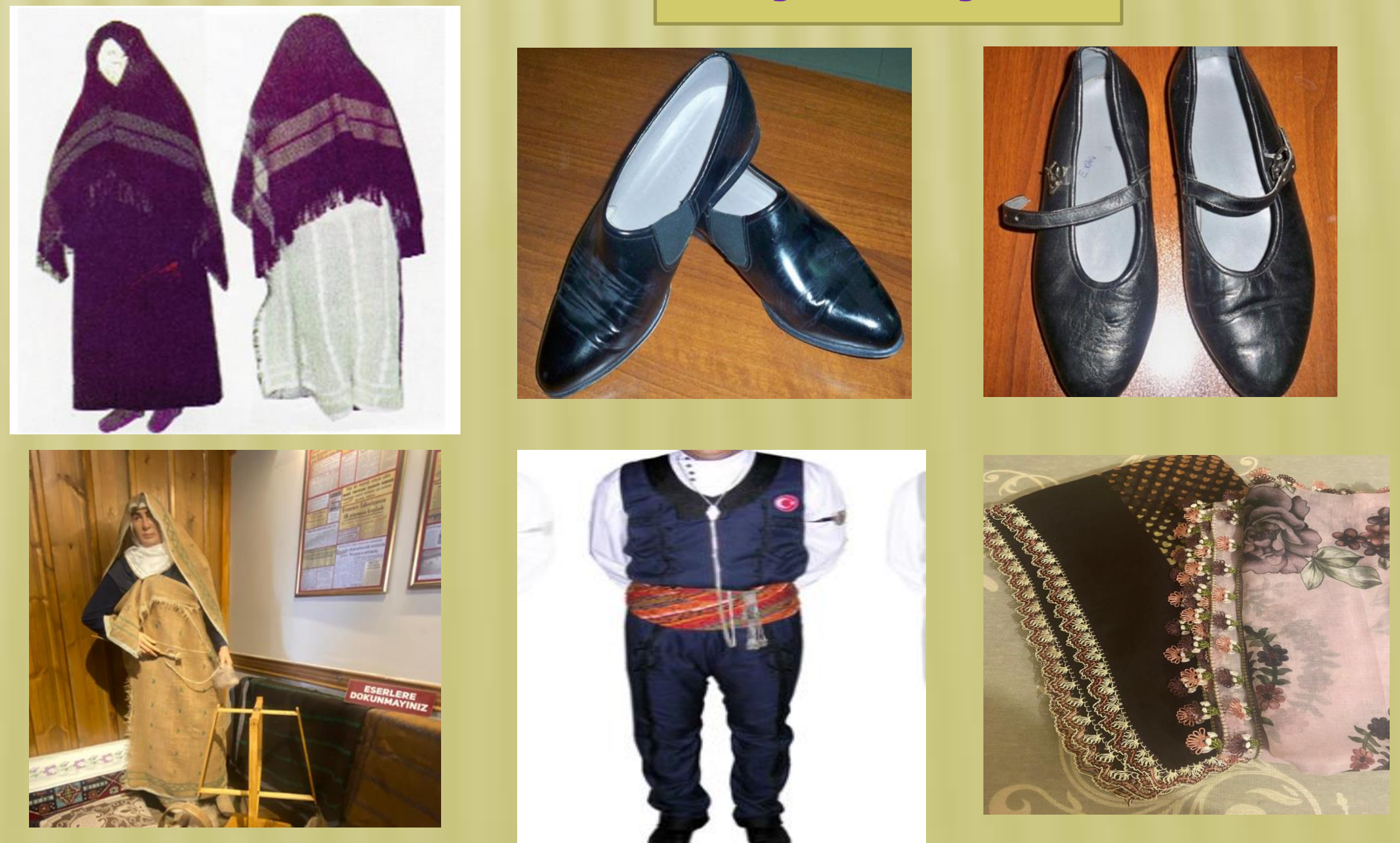
*Salman, F., & Atmaca, Z. (2010). ERZURUM'DA GELENEKSEL KADIN GIYSİLERİNİN ÖZELLİKLERİ. Sanat Dergisi(15), 11-17.

*Salman, F., & Atmaca, Z. (2011). ERZURUM YÖRESİ GELENEKSEL ERKEK GIYSİLERİNİN ÖZELLİKLERİ. Sanat Dergisi(17), 25-30.

*Gök, Y., & Kayserili, A. (2014). GELENEKSEL ERZURUM EVLERİNİN KÜLTÜREL COĞRAFYA PERSPEKTİFİNDEN İNCELENMESİ The Investigation of The Erzurum Traditional Houses from The Perspective of Cultural Geography. Doğu Coğrafya Dergisi, 18(30).

Akoğlu, E., & Aksakallı, Z. (2020). Erzurum Mutfak Kültüründe Kış Hazırlıklarının İncelenmesi. Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 24(3), 1331-1345.

Giyim Kuşam

YER SEÇİMİNDE MEKANSAL ANALİZLERİN KULLANIMI: GEMLİK YERLEŞMESİ ÖRNEĞİ

Sevda ELBİR – Büşra IŞIK

Danışman: Prof. Dr. Hasan ÖZDEMİR

Bursa Uludağ Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü

ÖZET

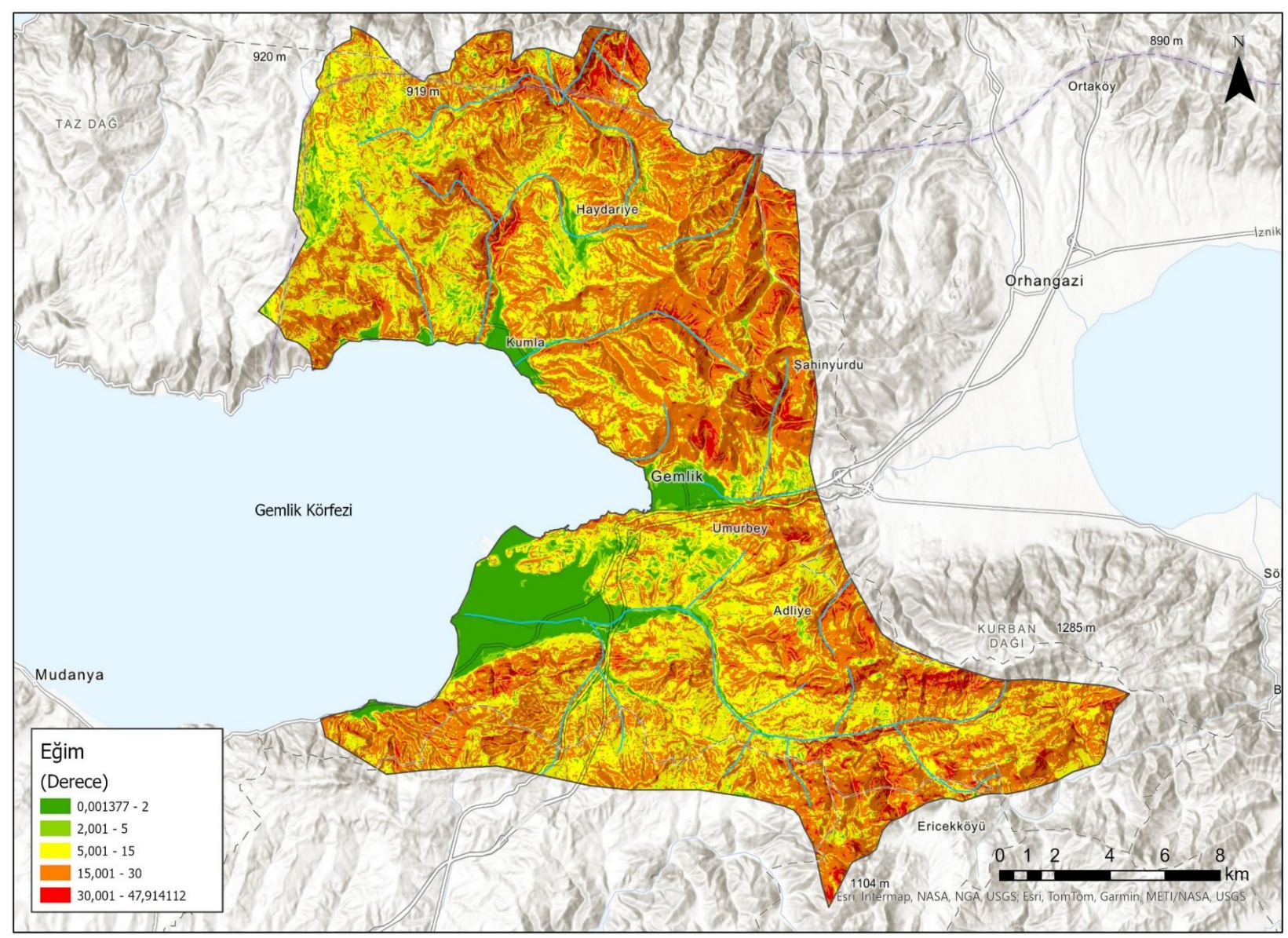
GİRİŞ

Yerleşme, insanların oturduğu ve barındığı yer anlamına gelmektedir. İlk insanlar önce doğal yerleşim alanları olan ağaç kavukları, mağara gibi yerlerden höyük, köy, kasaba ve kent gibi insan yapımı olan yapı yerleşim alanlarına yerleşmişlerdir. Bu kapsamda barınma, insanın ilk varoluşundan günümüze beslenmeden sonraki en önemli ikincil gereksinimi olarak karşımıza çıkar (Sertkaya-Doğan, 2008). Maslow'un hiyerarşisinde en temel basamak olan fizyolojik ihtiyaçlar sırasıyla yeme, içme, barınma ve dinlenmedir. Bu hiyerarşiden anlaşılabileceği üzere insan yaşamında barınmanın yeme, içme kadar önemli bir yer olduğunu gerçeği yadsınamaz.

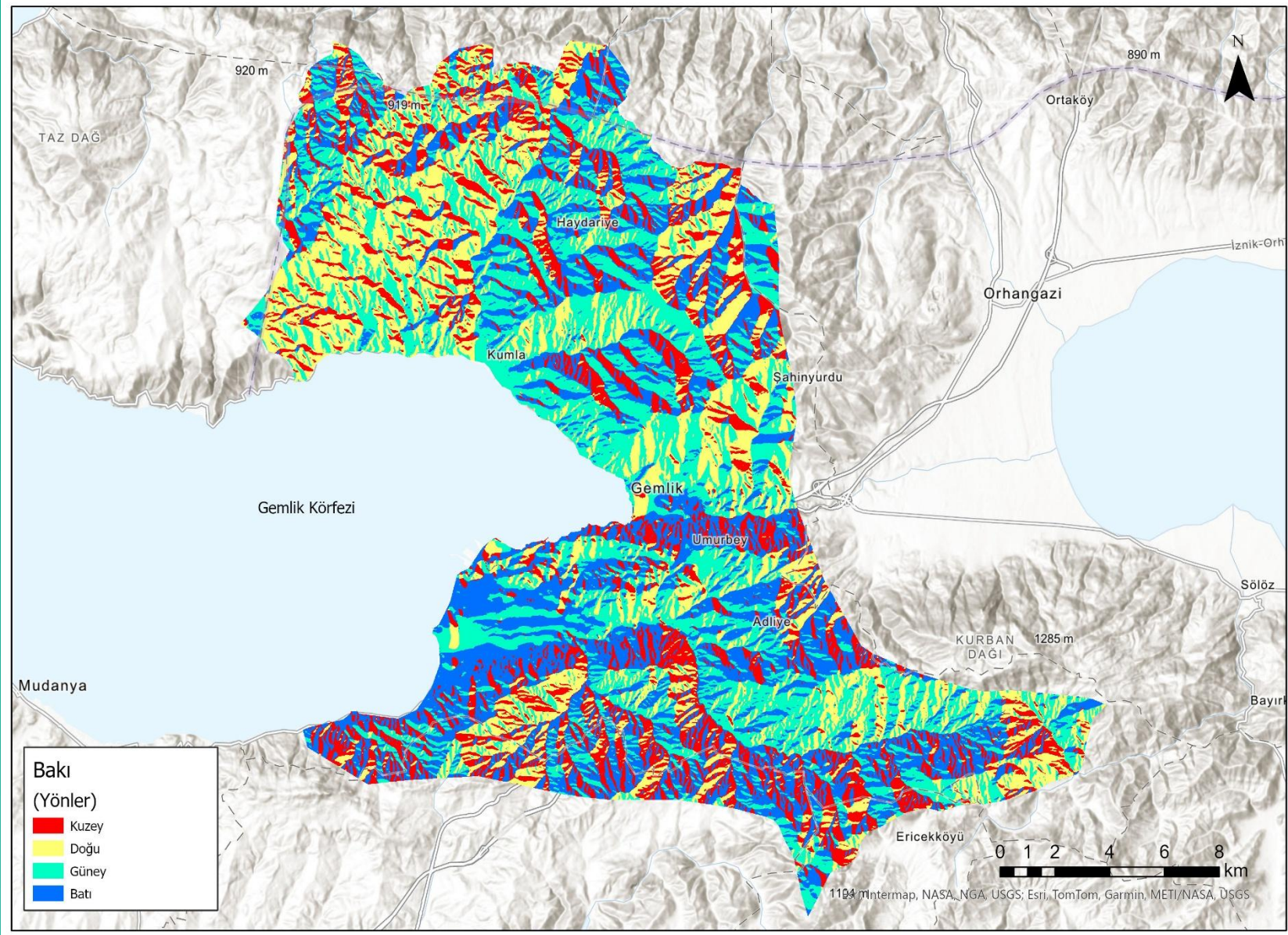
AMAÇ VE KAPSAM

BULGULAR

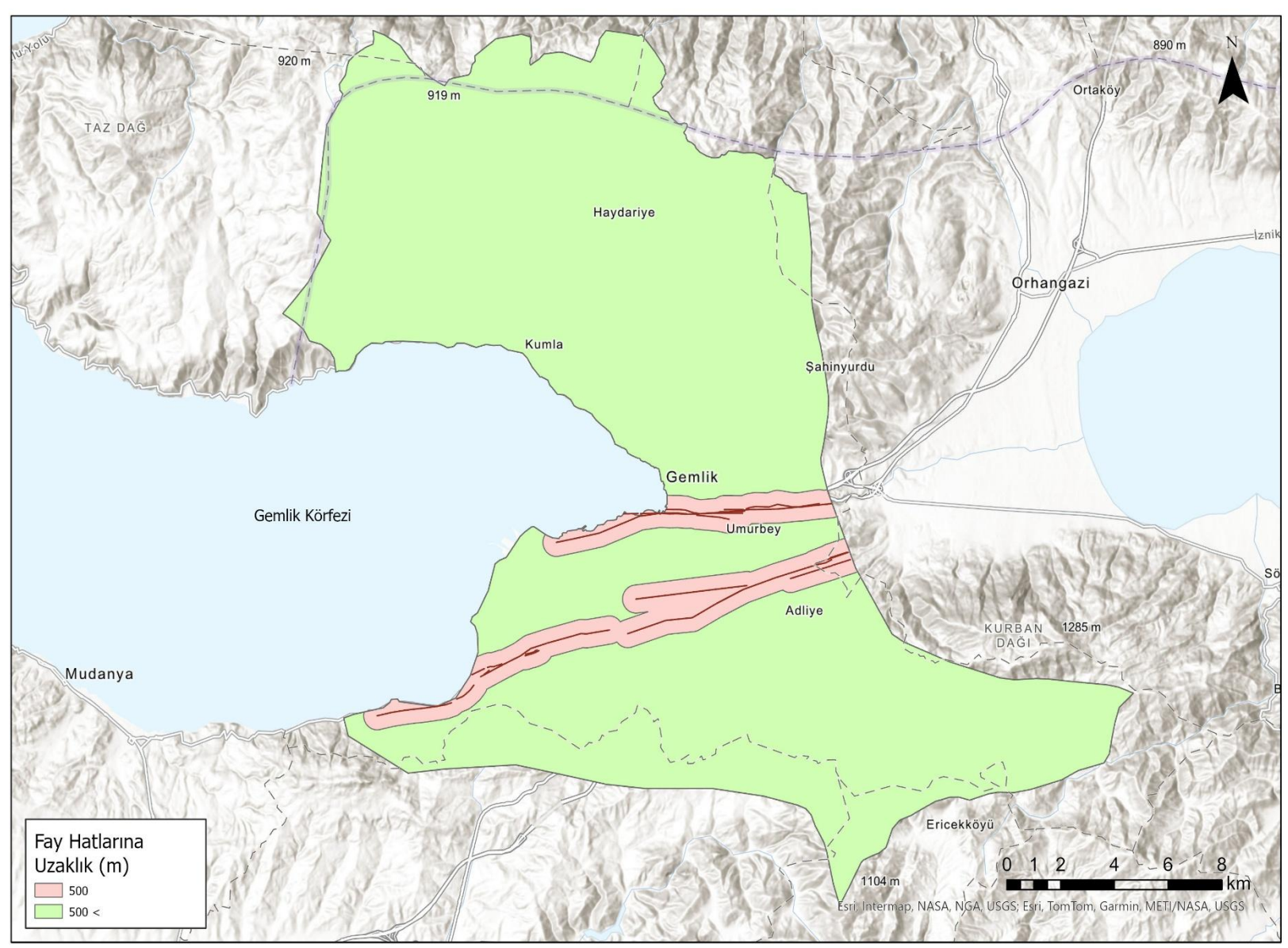
Şekil 2. Eğitim Haritası

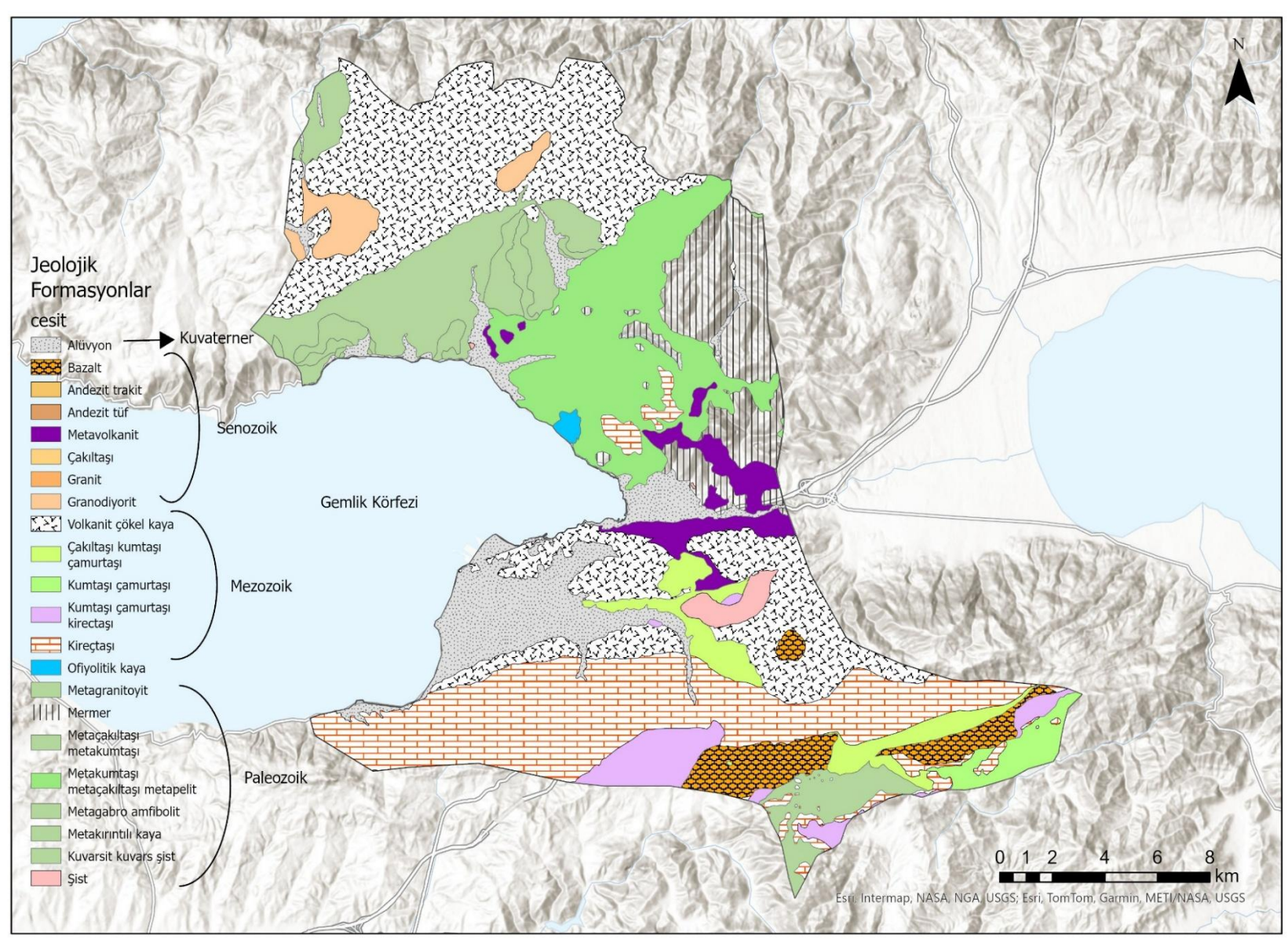
Şekil 3. Bakı Haritası

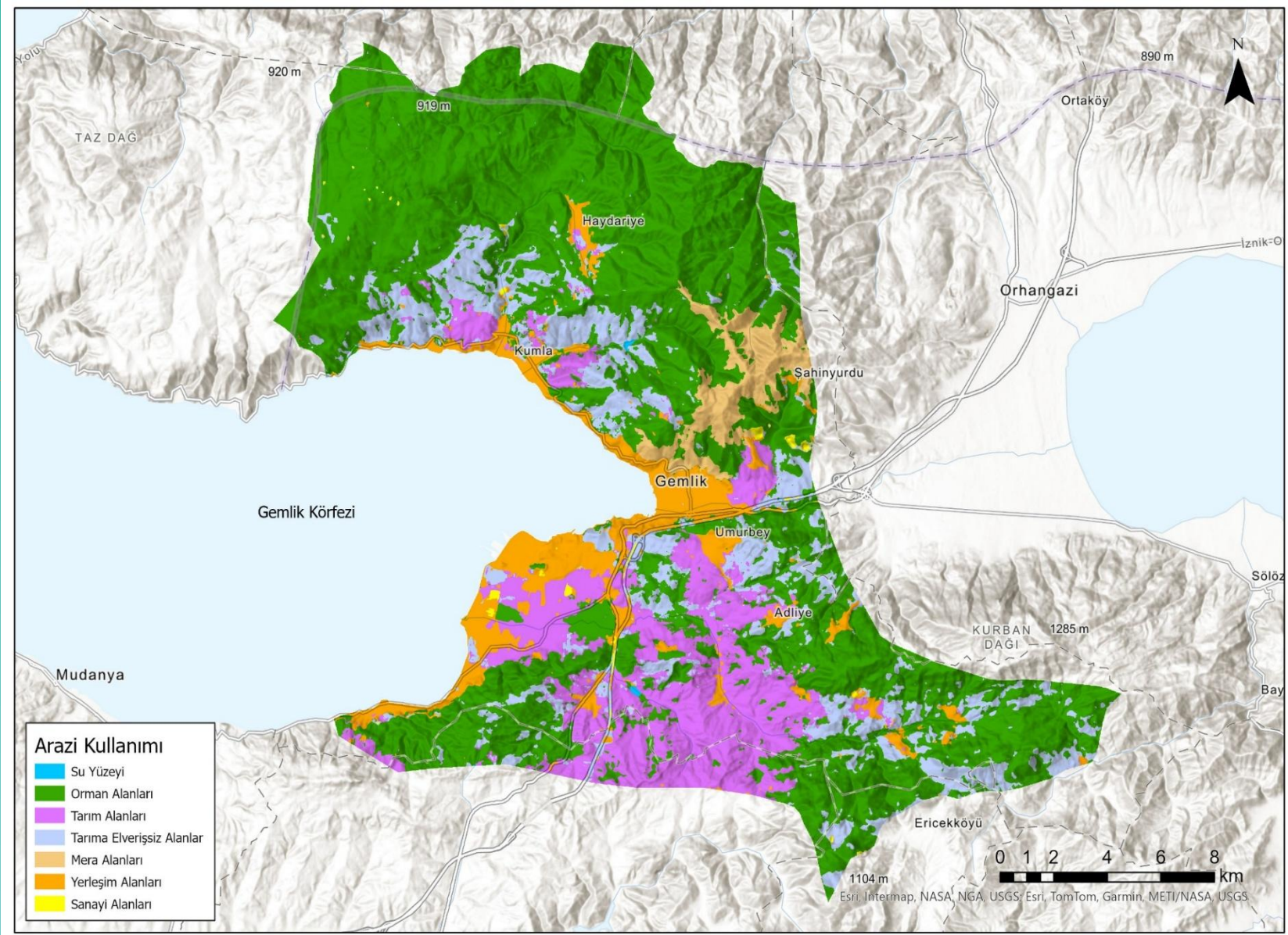
Şekil 4. Fay Hatlarına Uzaklık Haritası (MTA, 2025)

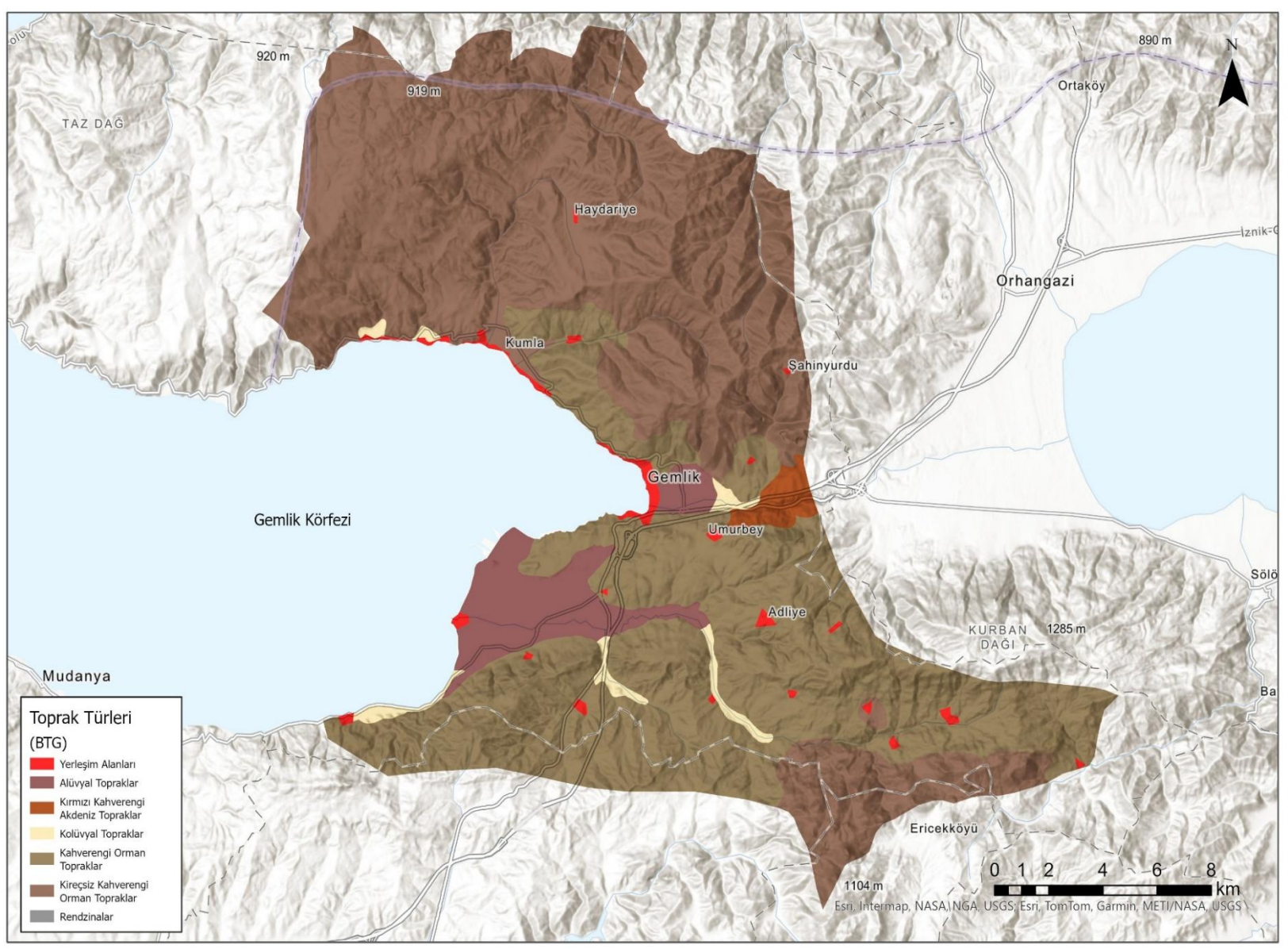
Şekil 5. Jeoloji Haritası (MTA, 2025)

Şekil 6. Arazi Kullanım Haritası (Esri, 2025)

Şekil 7. Toprak Türleri Haritası (KHGM, 2025)

SONUÇ

KAYNAKÇA

İNEGÖL HEYELANLARININ MEKANSAL ANALİZİ

ANIL MESTAN

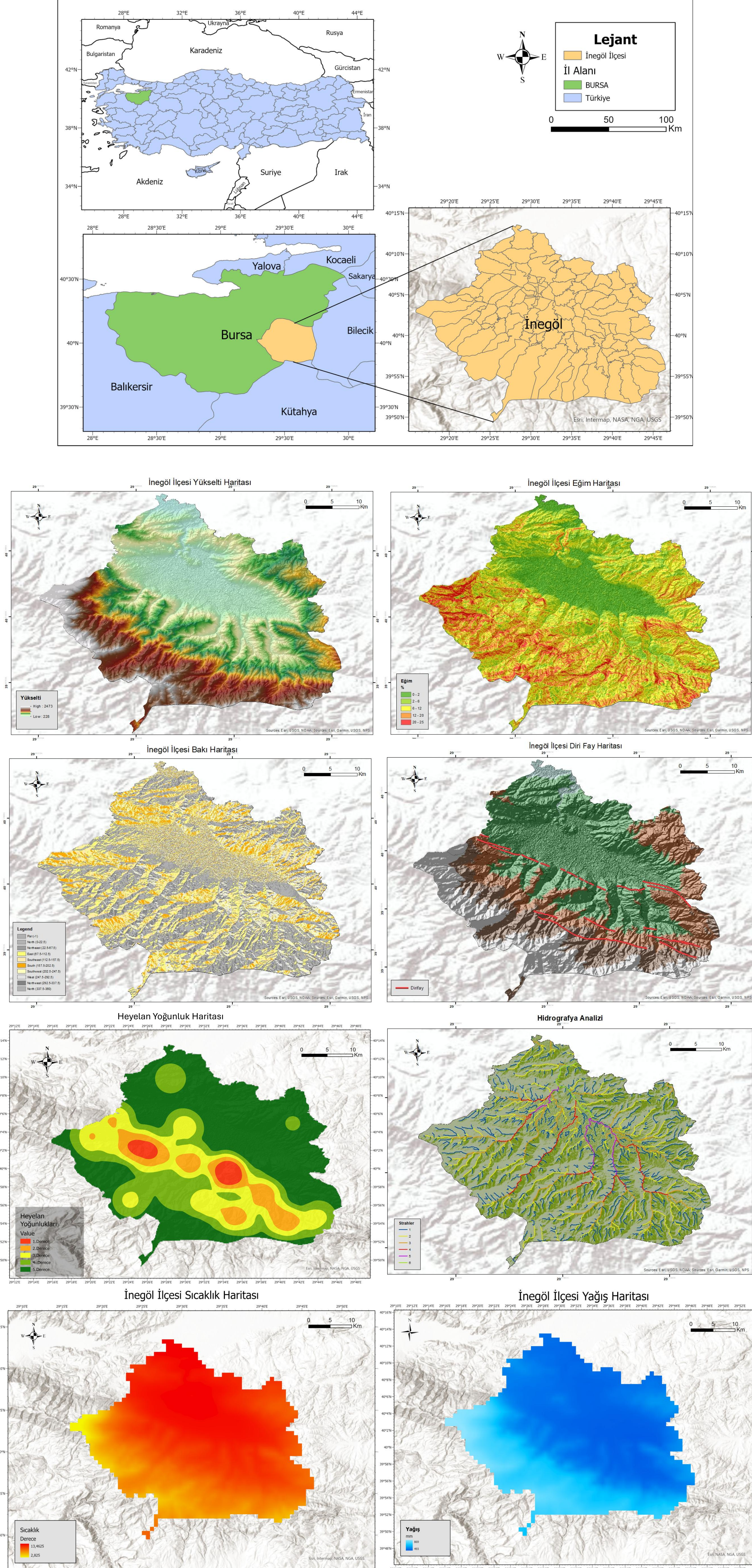
Danışman: Doç.Dr.ABDULLAH AKBAŞ

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

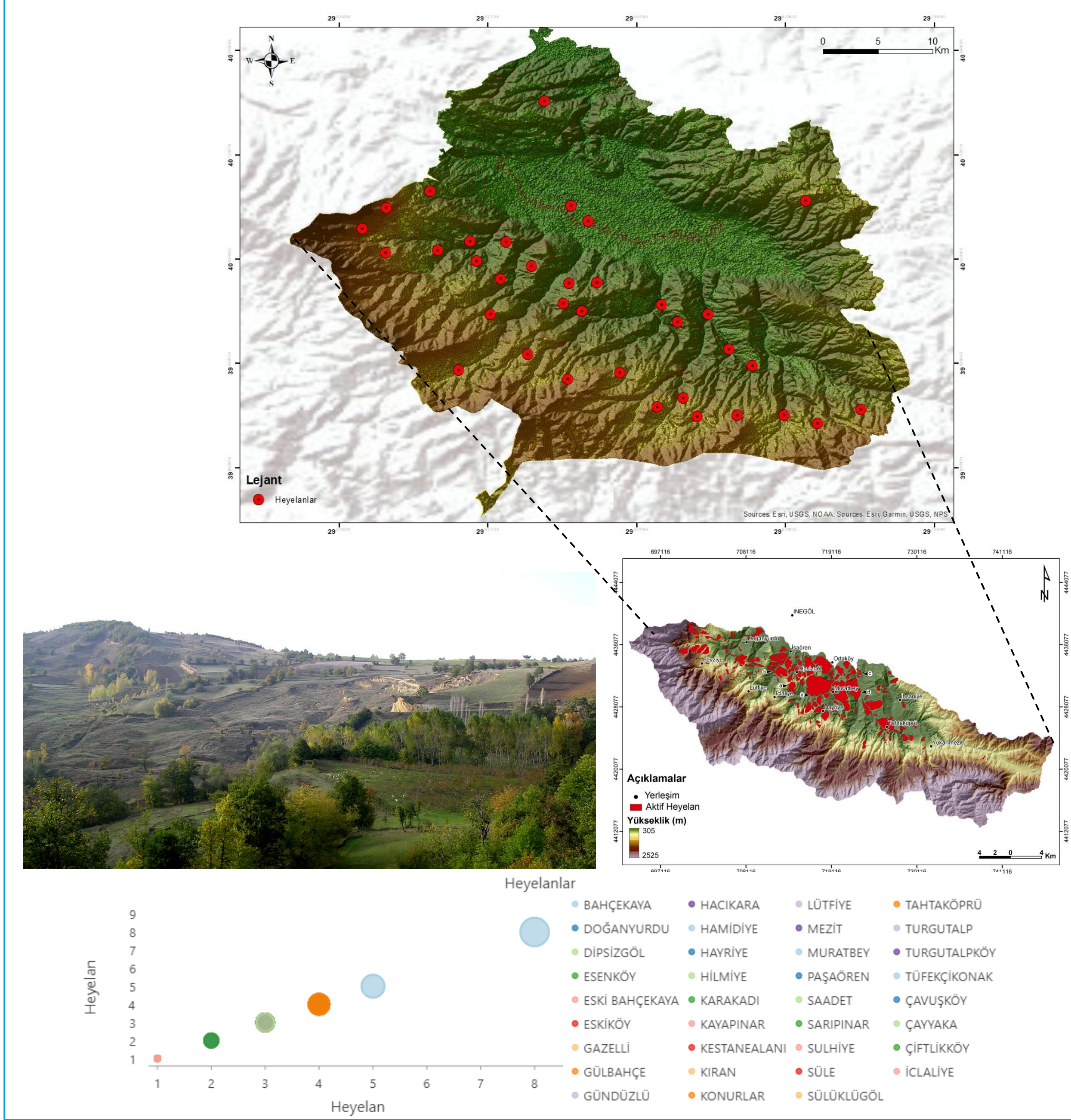
GİRİŞ

İnegöl, Bursa'nın Güney Doğusunda yer alan bir ilçe olarak, topografik özellikleri, jeolojik yapısı, iklim değişikliğiyle artan yağış miktarları ve antropojenik faaliyetlerin etkisiyle yüksek heyelan riski taşıyan bölgedir. Bölgede heyelan tehlikesinin çok yüksek olmasındaki en önemli neden konglomera, kumtaşı, kilitaşı, çamurtaşı, marn gibi örtü birimlerinden oluşan İnegöl formasyonunun litolojik ve hidrojeolojik özellikleridir. (Uzun and Garipağaoğlu, 2022).

Materyal ve Yöntem

İnegöl bölgesindeki heyelanların analiz edilmesi amacıyla MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MTA) tarafından sağlanan diri fay verileri kullanılarak fay hatlarının mekânsal dağılımı değerlendirilmiştir. World Clim'den sıcaklık ve yağış verileri bioklimatik değişkenler bios 30 seconds şeklinde temin edilerek meteorolojik faktörlerin heyelanlara etkisi analiz edilmiştir. Sayısal yükseklik modeli (srtm) usgs'den 25m çözünürlükte temin edilmiştir. Oluşturulan eğim, bakı, yükselti, topografya, hidrografya analizleriyle heyelanların mekânsal dağılımını etkileyen fiziki faktörler, heyelanların oluşumunu etkileyen faktörler analiz edilmiştir.

BULGULAR

İnegöl'de meydana gelen heyelanlar yapılan analizler sonucunda havzanın Güney ve Güney Batısında , Domaniç dağları ve Uludağ'ın eteklerinde sıklık göstermektedir. Yükselti havzanın bu bölümünde artış göstermektedir, eğim artışıyla birlikte heyelan riski de yükselmektedir. Sıcaklık ve yağış analizine baktığımızda kuzey kısımlarda yağış miktarı güneye göre daha azdır burada yağışın etkisi, eğim ve yükseklik yani topografya faktörü araya girer aynı şekilde sıcaklık kuzeyde 13° güneye gidildikçe düşmektedir bu da yağış faktörüyle beraber toprağın daha nemli kalmasına sebep olmaktadır. Diri faylar yerleşimlerden ve merkezden geçmektedir herhangi bir deprem durumunda heyelan oluşumunu tetikleyebilir. Havzanın kuzey ve orta kesimlerinde ova karakterinin arttığı alanlarda heyelan sayısı azdır. Heyelanların meydana geldiği ve yüksek risk teşkil eden alanlara bakacak olursak Domaniç dağları çevresi , Muratbey, Tüfekçikonak , Hayriye öne çıkmaktadır.

Sonuç

İnegöl havzasında heyelanlar yapılan analizler sonucu topografik olarak dik yamaçlar, derin vadi geçişleri bulunan killi zemin yapısı ve yamaç hareketine bağlı olarak yüksek risk taşıyan alanlarda meydana gelmiştir. Yüksek risk taşıyan ve heyelana duyarlı alanlarda bulunan mahallelerde yerleşimden uzak durulmalı, afet planlama raporları hazırlanmalı. Heyelan riski bulunan yamaçlarda istinat duvarı inşa edilmeli, şevler güçlendirilmelidir.

İNEGÖL HEYELANLARININ MEKANSAL ANALİZİ

ANIL MESTAN

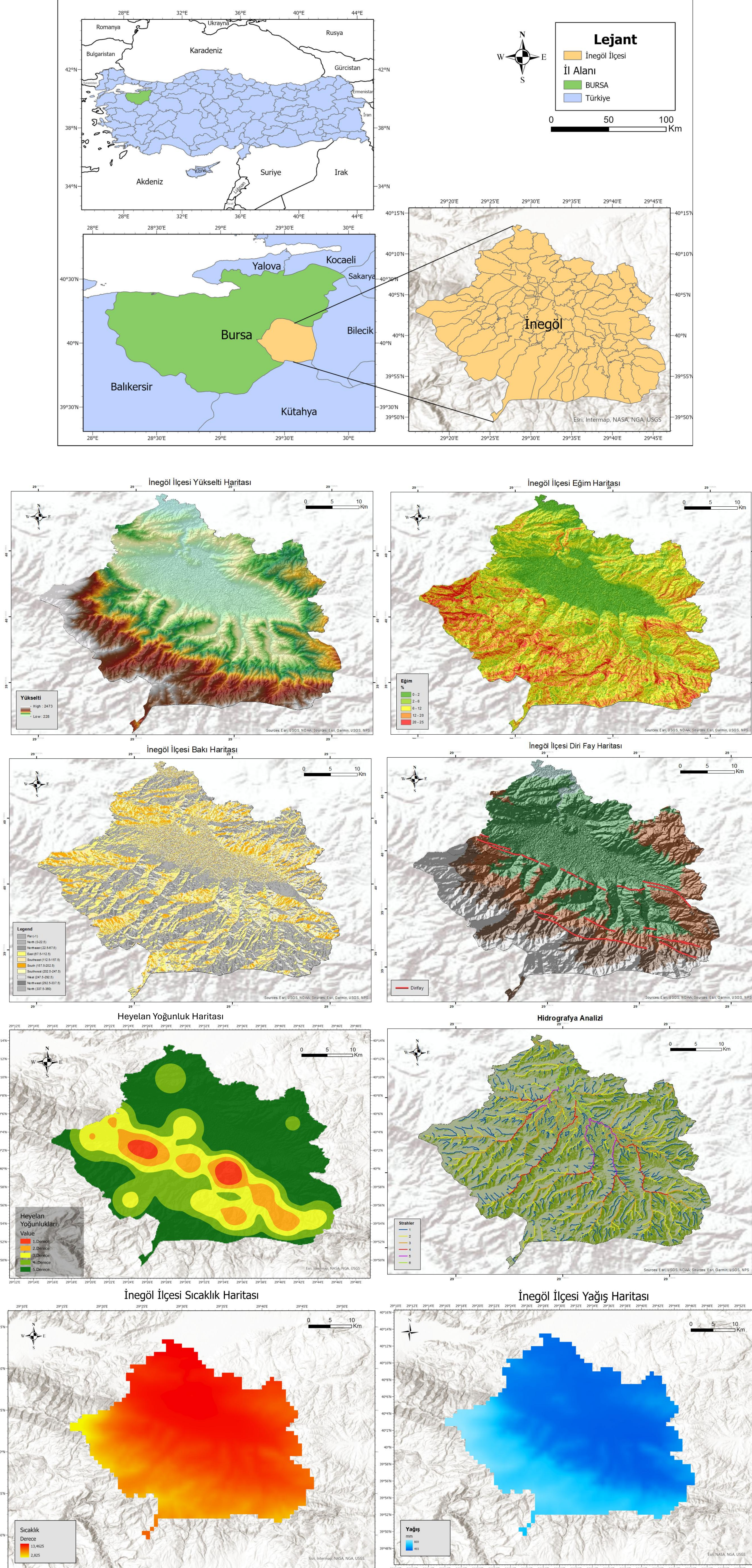
Danışman: Doç.Dr.ABDULLAH AKBAŞ

Bursa Uludağ Üniversitesi, Fen-Edebiyat Fakültesi, Coğrafya Bölümü

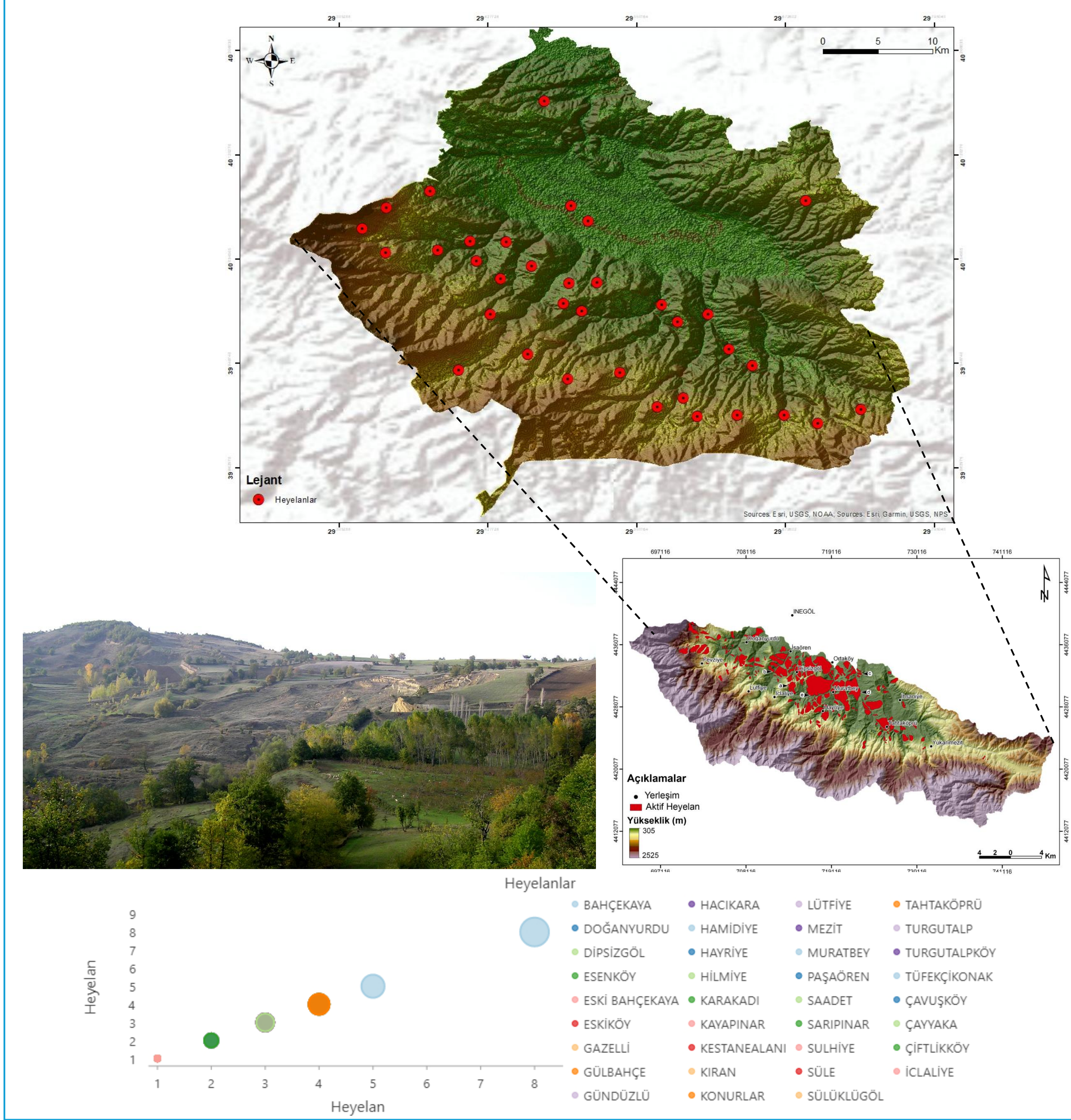
GİRİŞ

İnegöl, Bursa'nın Güney Doğusunda yer alan bir ilçe olarak, topografik özellikleri, jeolojik yapısı, iklim değişikliğiyle artan yağış miktarları ve antropojenik faaliyetlerin etkisiyle yüksek heyelan riski taşıyan bölgedir. Bölgede heyelan tehlikesinin çok yüksek olmasındaki en önemli neden konglomera, kumtaşı, kiltası, çamurtaşı, marn gibi örtü birimlerinden oluşan İnegöl formasyonunun litolojik ve hidrojeolojik özellikleridir. (Uzun and Garipağaoğlu, 2022).

Materyal ve Yöntem

İnegöl bölgesindeki heyelanların analiz edilmesi amacıyla MADEN TETKİK VE ARAMA GENEL MÜDÜRLÜĞÜ (MTA) tarafından sağlanan diri fay verileri kullanılarak fay hatlarının mekânsal dağılımı değerlendirilmiştir. World Clim'den sıcaklık ve yağış verileri bioklimatik değişkenler bios 30 seconds şeklinde temin edilerek meteorolojik faktörlerin heyelanlara etkisi analiz edilmiştir. Sayısal yükseklik modeli (srtm) usgs'den 25m çözünürlükte temin edilmiştir. Oluşturulan eğim, bakı, yükselti, topografya, hidrografya analizleriyle heyelanların mekânsal dağılımını etkileyen fiziki faktörler, heyelanların oluşumunu etkileyen faktörler analiz edilmiştir.

BULGULAR

İnegöl'de meydana gelen heyelanlar yapılan analizler sonucunda havzanın Güney ve Güney Batısında , Domaniç dağları ve Uludağ'ın eteklerinde sıklık göstermektedir. Yükselti havzanın bu bölümünde artış göstermektedir, eğim artışıyla birlikte heyelan riski de yükselmektedir. Sıcaklık ve yağış analizine baktığımızda kuzey kısımlarda yağış miktarı güneye göre daha azdır burada yağışın etkisi, eğim ve yükseklik yani topografya faktörü araya girer aynı şekilde sıcaklık kuzeyde 13° güneye gidildikçe düşmektedir bu da yağış faktörüyle beraber toprağın daha nemli kalmasına sebep olmaktadır. Diri faylar yerleşimlerden ve merkezden geçmektedir herhangi bir deprem durumunda heyelan oluşumunu tetikleyebilir. Havzanın kuzey ve orta kesimlerinde ova karakterinin arttığı alanlarda heyelan sayısı azdır. Heyelanların meydana geldiği ve yüksek risk teşkil eden alanlara bakacak olursak Domaniç dağları çevresi , Muratbey, Tüfekçikonak , Hayriye öne çıkmaktadır.

Sonuç

İnegöl havzasında heyelanlar yapılan analizler sonucu topografik olarak dik yamaçlar, derin vadi geçişleri bulunan killi zemin yapısı ve yamaç hareketine bağlı olarak yüksek risk taşıyan alanlarda meydana gelmiştir. Yüksek risk taşıyan ve heyelana duyarlı alanlarda bulunan mahallelerde yerleşimden uzak durulmalı, afet planlama raporları hazırlanmalı. Heyelan riski bulunan yamaçlarda istinat duvarı inşa edilmeli, şevler güçlendirilmelidir.